

Správa o filantropii na Slovensku

DARCOVSTVO A DAŇOVÁ ASIGNÁCIA V ROKU 2023

Spracovali

doc. PhDr. Alžbeta Brozmanová Gregorová, PhD.

doc. Ing. Mária Murray Svidroňová, PhD.

Vďaka podpore

Obsah

ÚVOD	03
MAPA NADÁCIÍ V ROKU 2023	04
PRÍJMY NADÁCIÍ V ROKU 2023	05
VÝDAVKY NADÁCIÍ V ROKU 2023	07
REBRÍČKY NADÁCIÍ V ROKU 2023	08
DAŇOVÁ ASIGNÁCIA V ROKU 2023	10
VEREJNÉ ZBIERKY	11
CROWDFUNDING V ROKU 2023	12
DARY A PRÍSPEVKY PRE TRETÍ SEKTOR V ROKU 2023	13
FILANTROPICKÉ TRENDY NA SLOVENSKU	15
1 STAV NADÁCIÍ NA SLOVENSKU	16
2 PRÍJMY A VÝDAVKY NADÁCIÍ	19
3 REBRÍČKY NADÁCIÍ	23
4 ASIGNÁCIA DANE	25
5 VEREJNÉ ZBIERKY	28
6 DARY A PRÍSPEVKY PRE TRETÍ SEKTOR	30
7 DARY Z ONLINE PROSTREDIA	31
8 NAJDÔLEŽITEJŠIE ZÁVERY	34

ÚVOD

„Prinášame transparentné informácie o filantropických zdrojoch, vďaka ktorým občiansky sektor zabezpečuje realizáciu verejnoprospešných projektov na Slovensku.“

LUCIA ŠTEFÁNKOVÁ SPRÁVKYŇA NADÁCIE TIPSPORT

Správa a mapa o filantropii na Slovensku za rok 2023 prináša už tretíkrát po sebe komplexné kvantitatívne dáta o stave darčovstva nadačného sektora na Slovensku. Dáta ponúkajú spätný pohľad a porovnanie jednotlivých rokov, ale zároveň aj vytvárajú priestor pre prognózy a ďalšie plány v oblasti filantropie a fundraisingu. Správa ponúka aj analýzu a vysvetlenia, aké udalosti a okolnosti majú zásadný vplyv na vývin nadačného a občianskeho sektora na Slovensku.

Aktuálne vydanie prináša vo svojej podstate dobré správy. Prostriedky na filantropiu tak ako na celom svete, aj na Slovensku medziročne stúpajú, nech je to z akýchkoľvek dôvodov. Je mimoriadne dôležité tento trend udržať a verím, že aj táto Správa o filantropii, ktorá je zdrojom poznatkov pre každého filantropa, tomu napomôže.

Pri tvorbe filantropickej správy sme sa inšpirovali mapou darčovstva v Českej republike, ktorú každoročne vydáva české Forum dárců, mimovládna organizácia, ktorá monitoruje a analyzuje české darcovské prostredie a nadačný sektor. Tak ako v Českej republike, tak aj na Slovensku si príprava správy vyžaduje analýzu mnohých verejne dostupných dát, ktoré vydávajú rôzne úrady v rôznom čase. Ich synchronizácia a správna analýza si vyžaduje sústredený a náročný analytický proces.

Nadácia Tipsport spolupracuje na vzniku slovenskej správy s Centrom pre filantropiu n. o. a odborníkmi z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici – doc. Ing. Máriou Murray Svidroňovou, PhD. a doc. PhDr. Alžbetou Brozmanovou Gregorovou, PhD., ktoré sa dlhodobo venujú analýzám neziskového sektora na Slovensku.

„Filantropia nie je len prejavom solidarity, ale aj dôkazom odhodlania budovať lepšiu budúcnosť prostredníctvom rôznych foriem vrátane crowdfundingu.“

ZUZANA THULLNEROVÁ RIADITEĽKA CENTRA PRE FILANTROPIU

Filantropia na Slovensku sa mení. Už dávno nejde iba o tradičné formy darčovstva – dnes vidíme, že do pomoci sa zapájajú čoraz viac jednotlivci aj firmy, využívajú nové nástroje a hľadajú udržateľné spôsoby podpory. Tieto zmeny odráža aj aktuálna Správa o filantropii, ktorá prináša dáta a analýzy pre lepšie pochopenie vývoja tohto sektora. Správou poskytujeme cenné údaje o efektívite a vplyve rôznych foriem offline a online finančnej podpory.

Správa tiež podrobne mapuje stav slovenských nadácií, analyzuje objemy a štruktúru darčovstva, verejných zbierok, daňovej asignácie a ďalších foriem finančnej podpory. Identifikuje kľúčové trendy, ktoré môžu ovplyvniť smerovanie filantropie v nasledujúcich rokoch, a ponúka podnety na strategické plánovanie.

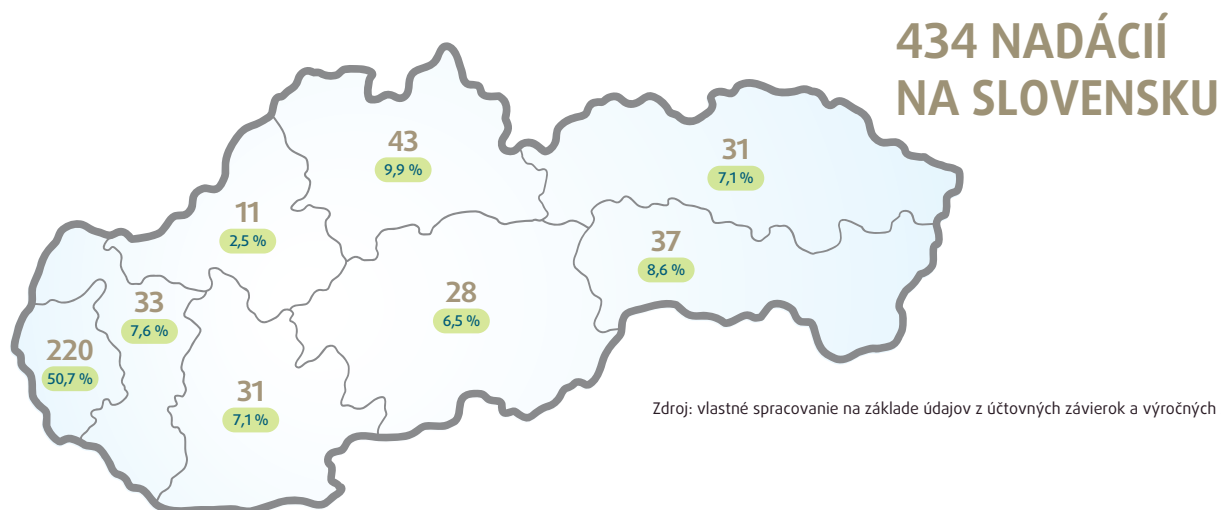
Jednou z výziev, ktorým čelíme, je potreba zvyšovania dôvery v darcovské mechanizmy. Profesionalizácia a transparentnosť sú nevyhnutné na to, aby filantropia mohla efektívne naplňať svoje poslanie a reagovať na spoločenské výzvy.

Darčovstvo nie je len o finančných prostriedkoch – je aj o hodnotách, ktoré ako spoločnosť budujeme. Veríme, že táto správa inšpiruje ďalších k tomu, aby sa stali súčasťou filantropického ekosystému na Slovensku, či už ako darcovia, odborníci, alebo prijímatelia podpory. Spoločne môžeme prispieť k väčšej udržateľnosti a rozvoju občianskej spoločnosti.

MAPA NADÁCIÍ V ROKU 2023

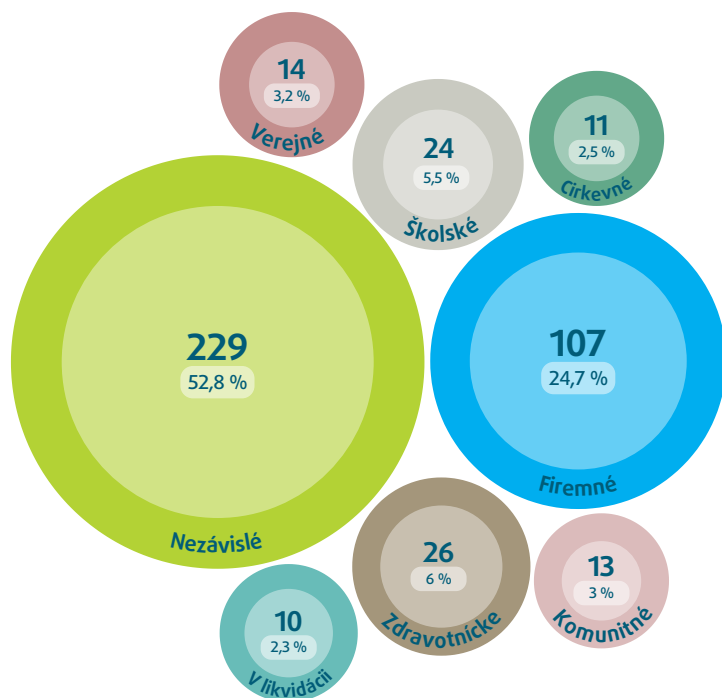
Nadácie v krajoch

Počet nadácií stúpa, viac ako 50 % nadácií je registrovaných v Bratislavskom kraji. V roku 2023 bolo vedených v registri Ministerstva vnútra SR 508 nadácií.*

Nadácie podľa zriaďovateľa

Nezávislé nadácie tvoria viac ako polovicu nadácií. Od roku 2021 sa zloženie podľa typu nadácií nemení.**

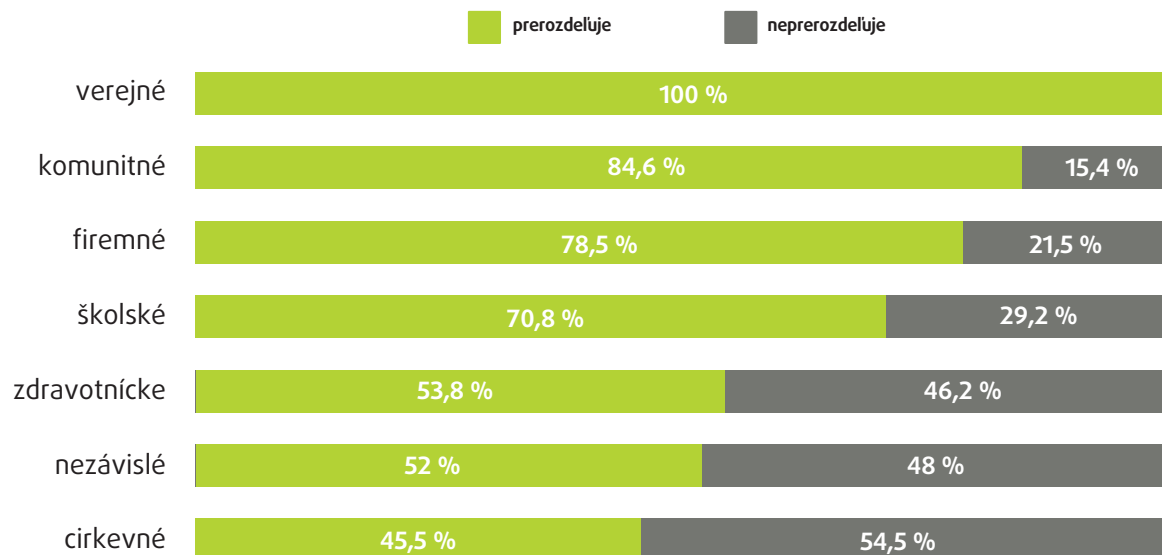
Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných záznamov.

*V roku 2023 bolo v Registri mimovládnych neziskových organizácií Ministerstva vnútra SR zapísaných 508 nadácií. FinStat uvádza 434 nadácií, ktoré odovzdali účtovné uzávierky za predchádzajúci rok. Rozdiel vzniká preto, že nie všetky registrované nadácie podávajú finančné údaje. V tejto správe analyzujeme len nadácie, ku ktorým sú dostupné údaje na FinState.

**Pri typológii nadácií sme sa odvíjali od názvu nadácie a jej výročných správ. Nezávislé nadácie a súkromné alebo rodinné nadácie sme zúčtili do jednej kategórie.

Nadácie podľa typu a prerozdelenia

V roku 2023 prerozdievalo finančné prostriedky iným subjektom 60,8 % nadácií. Iba 4,8 % nadácií prerozdievalo len príspevky z asigovanej dane.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

*Typológiu sme realizovali na základe toho, či nadácia poskytovala finančné prostriedky iným subjektom.

PRÍJMY NADÁCIÍ V ROKU 2023

Celkové príjmy nadácií

Príjmy nadácií boli v roku 2023 viac ako 106 miliónov eur.

Filantropické príjmy nadácií

80,7 % filantropických príjmov tvorili príspevky od iných organizácií.

Prijaté príspevky od iných organizácií	35 752 895 €
Prijaté príspevky od iných FO	4 290 562 €
Prijaté členské príspevky	1 306 138 €
Prijaté dary	1 999 089 €
Prijaté príspevky z verejných zbierok	948 389 €
Prijaté príspevky od organizačných zložiek	7 493 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

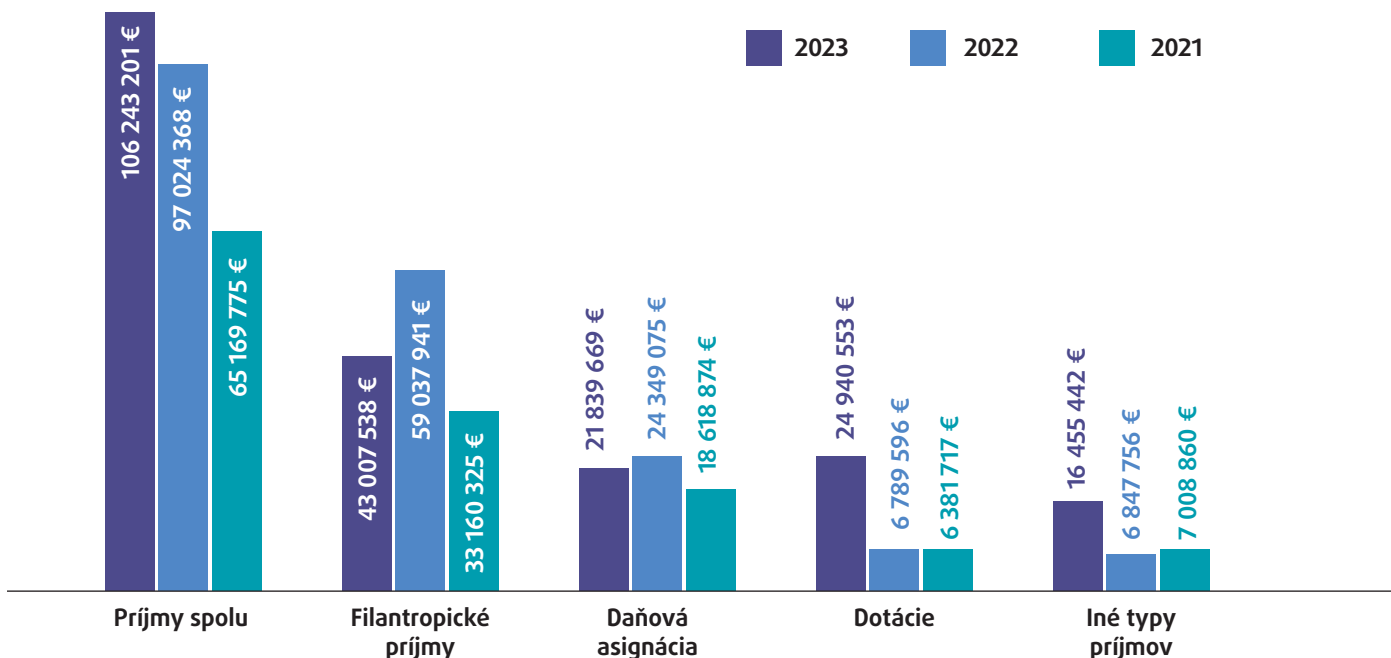
*Medzi iné typy príjmov patria príjmy z podnikateľskej činnosti, z predajov služieb, tovarov, vlastnej činnosti nadácie a pod.

**Na celkovom stave príjmov a výdavkov nadácií sa v roku 2023 významne podieľal program EU-CARE.

<https://osf.sk/pribehy/konzorcium-siestich-nezavislych-nadacii-prerozdělilo-mimovladnym-organizaciam-v-roku-2023-na-pomoc-odidencom-z-ukrajiny-takmer-10-milionov-eur/>

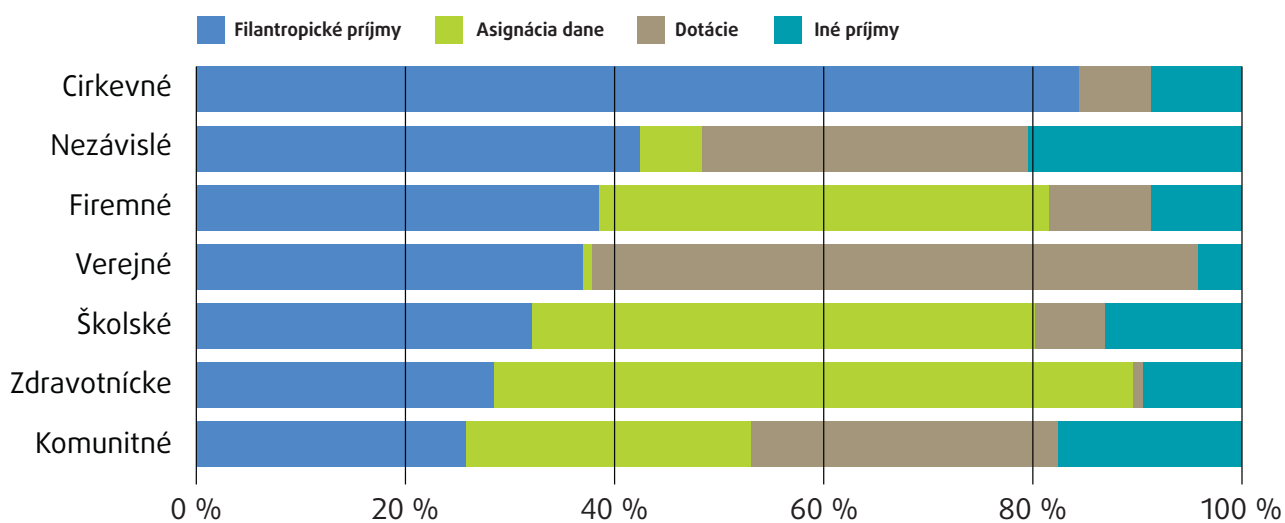
Príjmy nadácií v rokoch 2023, 2022 a 2021

Oproti roku 2022 príjmy nadácií stúpili o 9,2 milióna eur. Oproti roku 2022 poklesli filantropické príjmy a príjmy z asignovanej dane.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023, 2022 a 2021 z registra účtovných závierok.

Príjmy podľa typu nadácie

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

VÝDAVKY NADÁCIÍ V ROKU 2023

Celkové výdavky nadácií

Výdavky nadácií boli v roku 2023 viac ako 106 miliónov eur.

Podpora iných subjektov okrem asigovanej dane

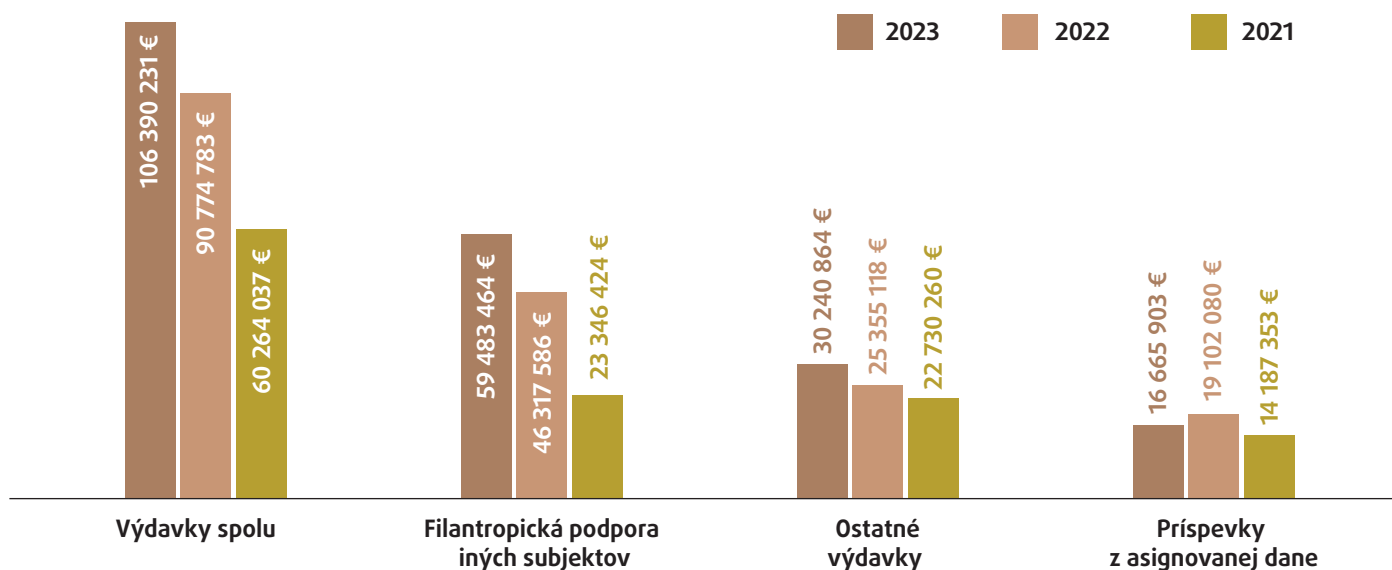
Príspevky iným účtovným jednotkám	50 939 443 €
Príspevky fyzickým osobám	4 415 790 €
Dary	3 248 052 €
Príspevky z verejnej zbierky	880 180 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

*Medzi ostatné výdavky patria výdavky súvisiace so správou a činnosťou nadácie, mzdy, odvody, služby, režijné náklady a pod.

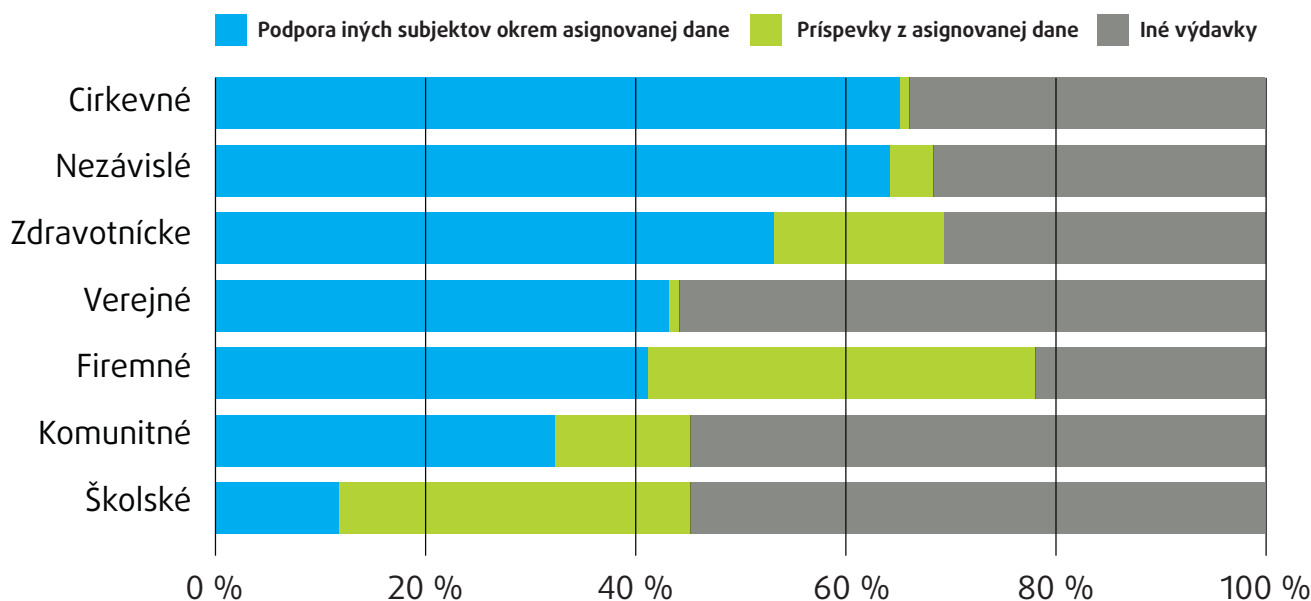
Výdavky nadácií v rokoch 2023, 2022 a 2021

Oproti roku 2022 výdavky nadácií stúpili o 15,6 milióna eur. Objem prerozdelených príspevkov z asigovanej dane sa oproti roku 2022 znížil o 2,4 milióna eur.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023, 2022 a 2021 z registra účtovných závierok.

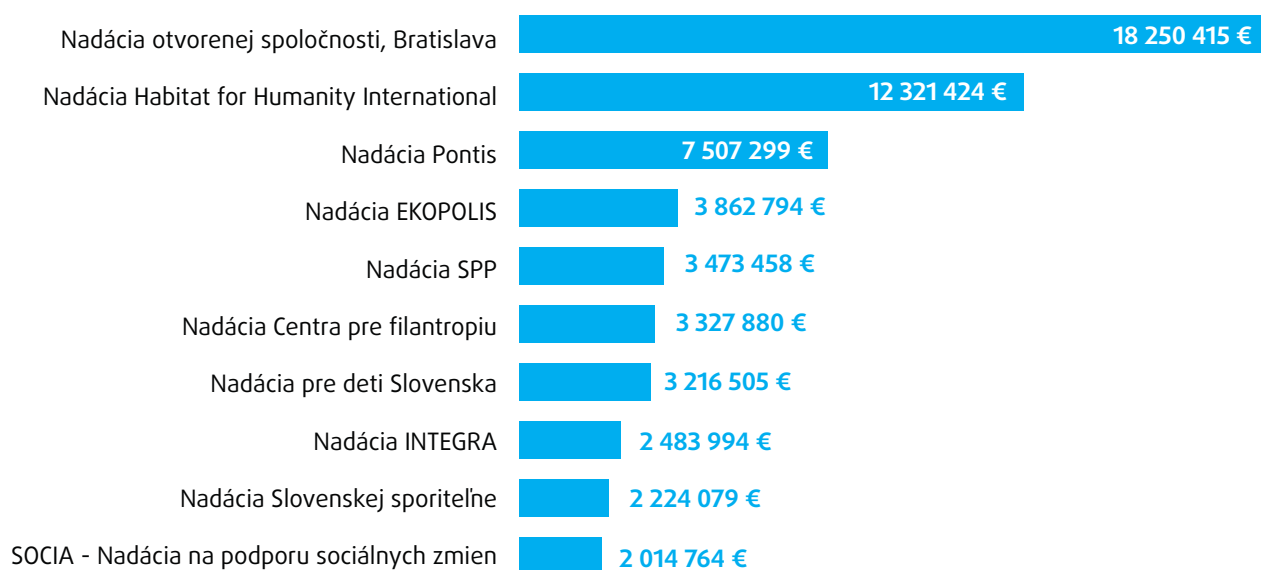
Výdavky podľa typu nadácie

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

REBRÍČKY NADÁCIÍ V ROKU 2023

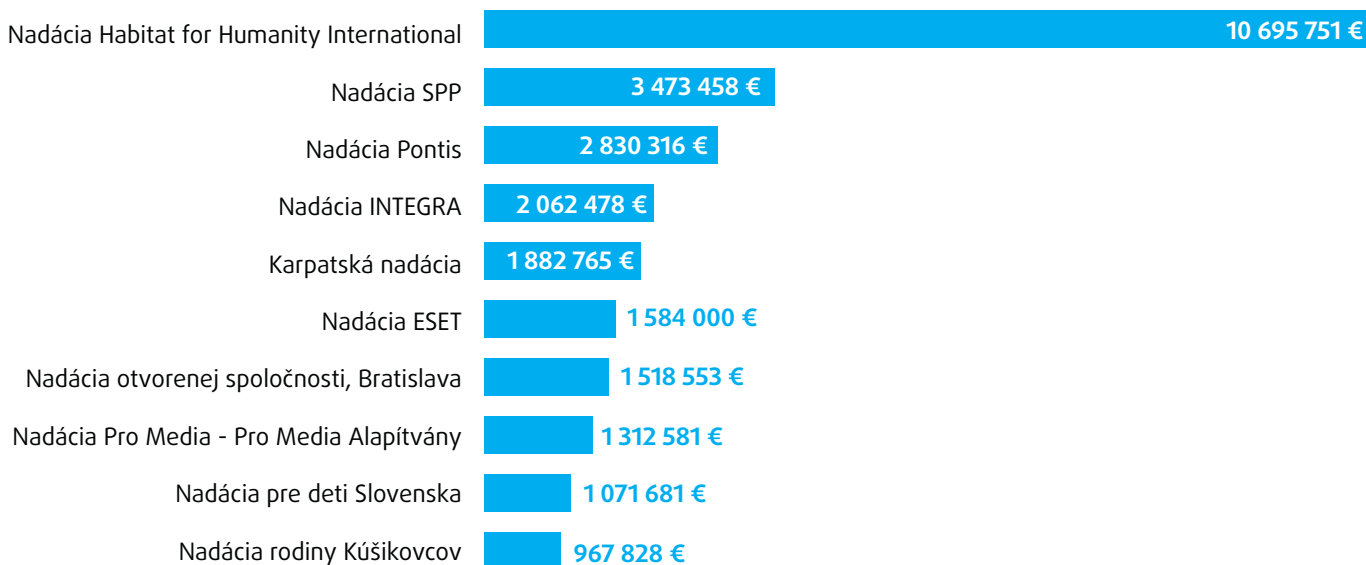
Top 10 nadácií v roku 2023 podľa celkového príjmu

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

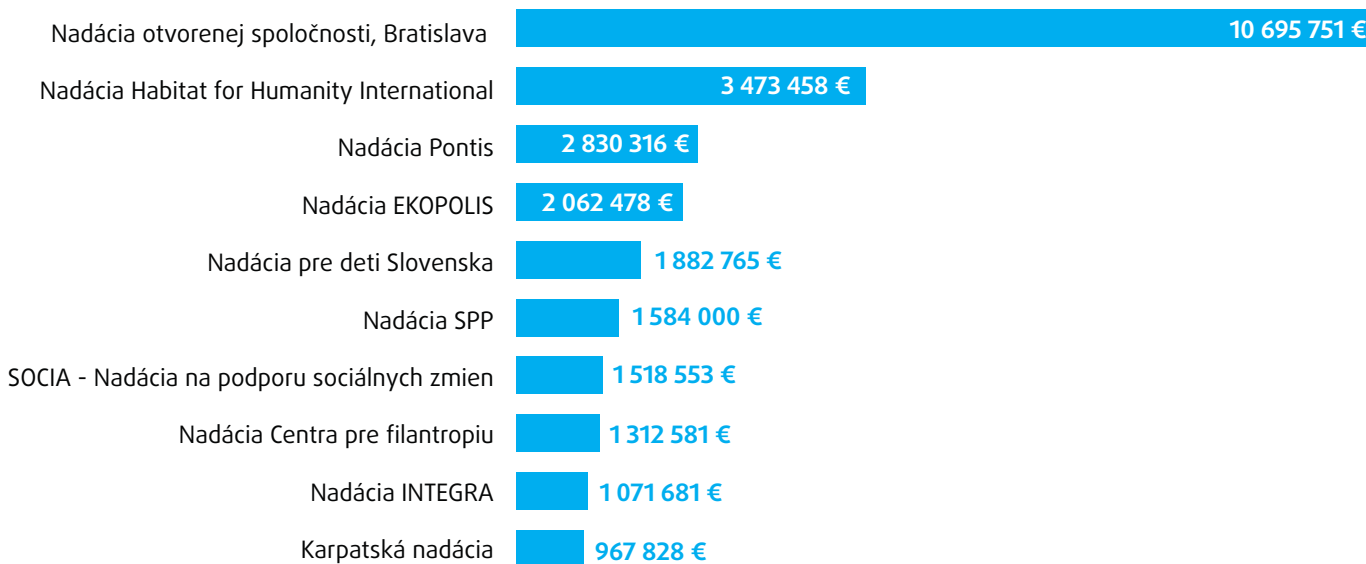

Top 10 nadácií v roku 2023 podľa filantropických príjmov

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

Top 10 nadácií podľa podpory iným subjektom okrem asigovanej dane roku 2023

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných uzávierok a výročných správ za rok 2023 z registra účtovných závierok.

DAŇOVÁ ASIGNÁCIA V ROKU 2023

Výška daňovej asignácie v roku 2023:

100 869 768 €

z toho pre nadácie 21 839 669 €, čo predstavuje 21,7 % z celkového objemu asignovanej dane.

17 989
prijímateľov

991 993
asignujúcich FO

69 706
asignujúcich PO

Stúpa objem asignovanej dane, oproti roku 2022 je vyšší o 12 873 412 eur.

Stúpa počet asignujúcich fyzických osôb.

Stúpa počet prijímateľov asignovanej dane.

Oproti roku 2022 poklesol počet asignujúcich právnických osôb.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov z Finančnej správy.

Top prijímatelia daňovej asignácie v roku 2023

NADÁCIE

Nadácia EPH	2 261 656 €
Nadácia SPP	2 235 844 €
Nadácia Pontis	2 101 301 €
Nadácia Slovenskej sporiteľne	1 441 068 €
Nadácia Kia Slovakia	1 373 827 €
Nadácia CEF	1 259 381 €
Nadácia U.S.Steel Košice	1 142 496 €
Nadácia Centra pre filantropiu	1 106 780 €
Nadácia Tatra banky	1 010 059 €
Nadácia VÚB	957 096 €
Nadácia ADELI	648 148 €
Nadácia ZSNP a Slovalco	647 732 €
Nadácia ZSE	633 268 €
Nadácia PRO FUTURA	525 763 €
Nadácia Tesco	475 039 €
Nadácia J&T	468 213 €
Nadácia Orange	422 292 €
Nadácia Allianz	412 951 €
Férová Nadácia	372 765 €
Nadácia TIPSPORT	370 299 €

INÉ PRÁVNE FORMY

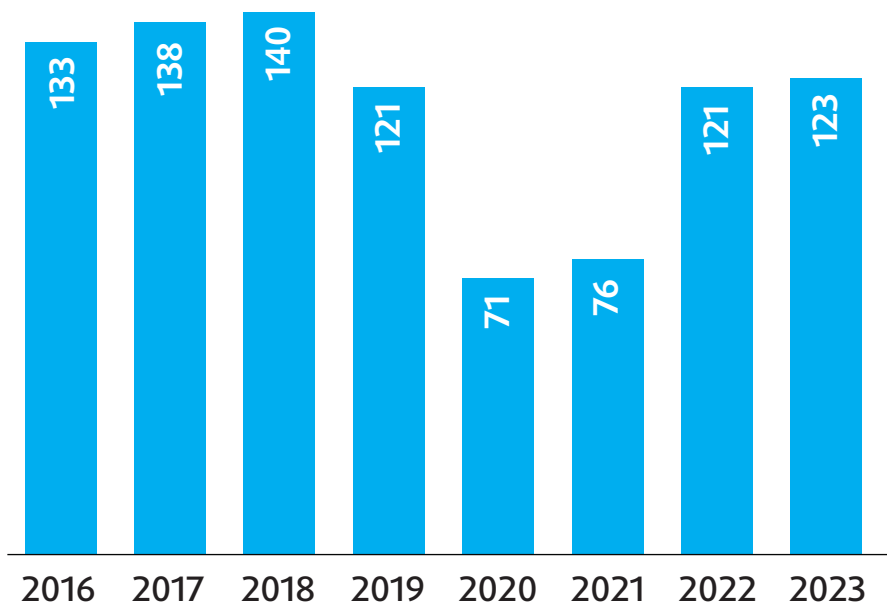
Asociácia pomoci postihnutým - APPA	1 879 543 €
PLAMIENOK n.o.	1 172 646 €
Pobočka Slovenskej vodohospodárskej spoločnosti pri Vodohospodárskej výstavbe š.p. Bratislava	837 896 €
Občianske združenie SVETIELKO NÁDEJE	561 263 €
ONAS	446 768 €
DOBRY ANJEL, n.o.	439 833 €
ČERVENÝ NOS Clowndoctors	401 257 €
Aktívny vozík, občianske združenie	358 174 €
Liga proti rakovine SR	350 143 €
Človek v ohrození, n.o.	348 968 €
POMOCNÍČEK o.z.	316 995 €
Liberta, n.o.	315 173 €
OZ Tuláčik	313 510 €
Spolu to zvládneme - Burko, občianske združenie	283 551 €
Deťom s rakovinou n.o.	283 197 €
Občianske združenie „JA SÁM“	250 021 €
OZ Downov syndróm	249 377 €
Kukkonia	233 888 €
SLOBODA ZVIERAT	230 978 €
HC DAC Dunajská Streda	226 650 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov z Finančnej správy.

VEREJNÉ ZBIERKY

Počet konaných verejných zbierok 2016 – 2023

V roku 2023 sa od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 konalo 123 verejných zbierok.

Zdroj: Ministerstvo vnútra SR, Register verejných zbierok 2023.

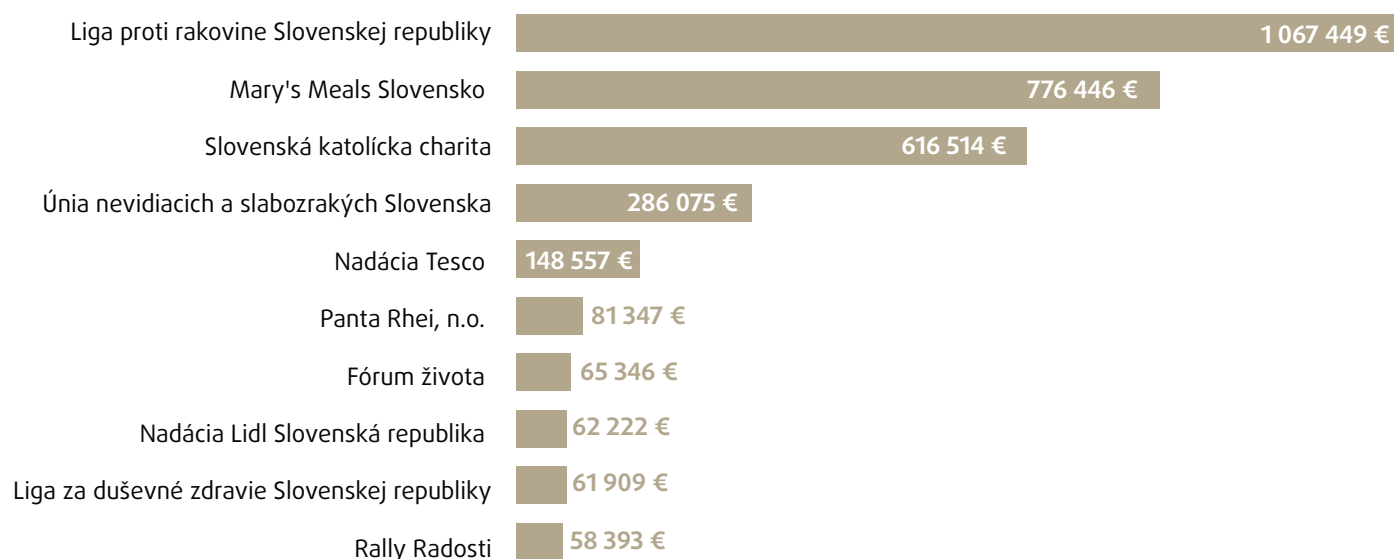
Účel verejných zbierok konaných v roku 2023

Zdroj: Ministerstvo vnútra SR, Register verejných zbierok 2023.

Top 10 verejných zbierok ukončených v roku 2023

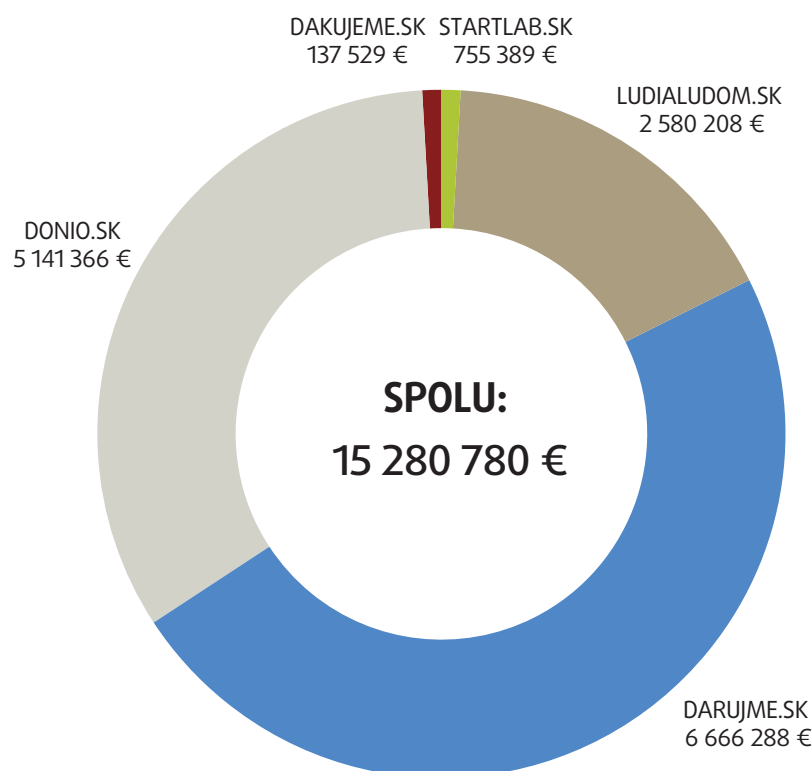
Hrubý výnos.

Zdroj: Ministerstvo vnútra SR, Register verejných zbierok 2023.

CROWDFUNDING V ROKU 2023

Darcovstvo na vybraných crowdfundingových platformách v roku 2023.

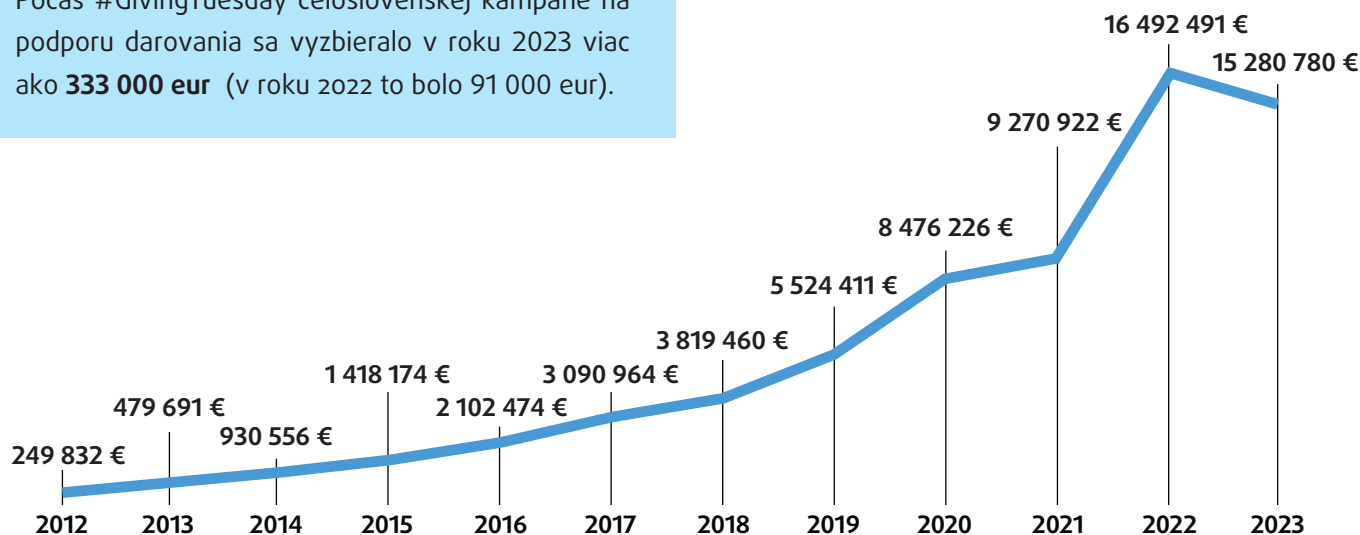
Od roku 2008 sa na najväčších crowdfundingových portáloch na Slovensku vyzbieralo

67 337 252 €

Crowdfunding na Slovensku v rokoch 2012 – 2023

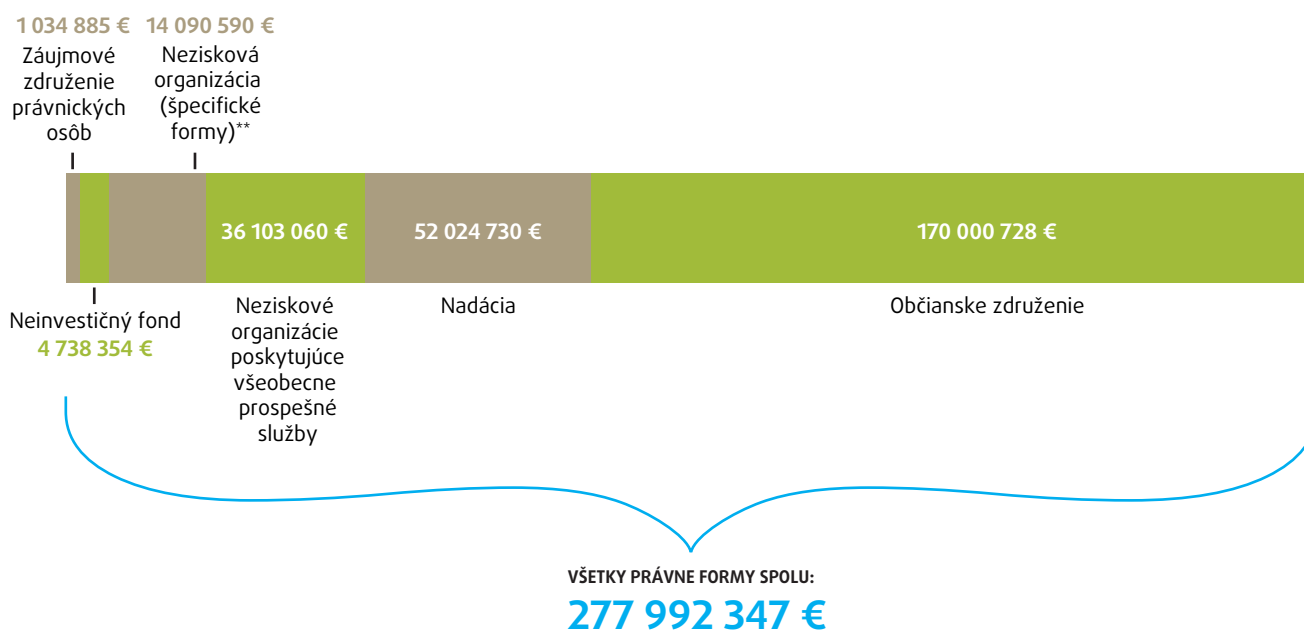
Portály dakujeme.sk, dobrakrajina.sk, ludialudom.sk, darujme.sk, startlab.sk, donio.sk.

Počas #GivingTuesday celoslovenskej kampane na podporu darovania sa vyzbieralo v roku 2023 viac ako **333 000 eur** (v roku 2022 to bolo 91 000 eur).

DARY A PRÍSPEVKY PRE TRETÍ SEKTOR V ROKU 2023

Dary a príspevky pre tretí sektor boli v roku 2023 vo výške 277 992 347 eur.

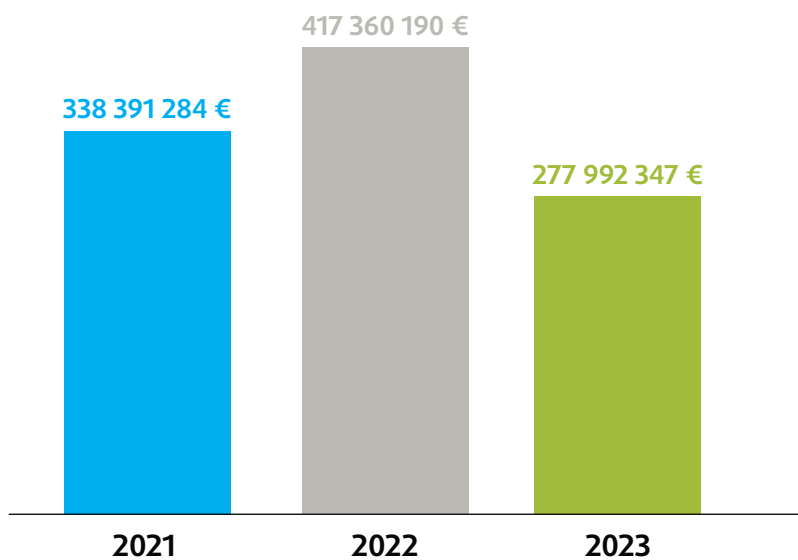

Zdroj: vlastné spracovanie na základe vyžiadaných údajov zo Štatistického úradu SR z výkazu NSNO 1-01.

*Medzi neziskové organizácie v tejto kategórii patria Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Slovenský červený kríž a iné špecifické formy zriadené podľa zákonov v oblasti školstva, a cestovného ruchu.

**V príjmoch sú započítané: prijaté príspevky od organizačných zložiek, prijaté príspevky od iných organizácií, prijaté príspevky od fyzických osôb, prijaté členské príspevky, príspevky z asiginovanej dane, prijaté príspevky z verejných zbierok.

Dary a príspevky pre tretí sektor v rokoch 2021 – 2023

Zdroj: vlastné spracovanie na základe vyžiadaných údajov zo Štatistického úradu SR z výkazu NSNO 1-01.

*Medzi neziskové organizácie v tejto kategórii patria Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Slovenský červený kríž a iné špecifické formy zriadené podľa zákonov v oblasti školstva, a cestovného ruchu.

**V príjmoch sú započítané: prijaté príspevky od organizačných zložiek, prijaté príspevky od iných organizácií, prijaté príspevky od fyzických osôb, prijaté členské príspevky, príspevky z assignovanej dane, prijaté príspevky z verejných zbierok.

Pomáhať dáva zmysel: Filantropické trendy na Slovensku

Prečítajte si najnovšiu správu o filantropii na Slovensku
s dôrazom na oblasť darcovstva a asignácie dane.

Na Slovensku dlhé roky chýbal ucelený a jasný prehľad o tom, ako ľudia darujú peniaze a ako funguje daňová asignácia, ktorú laická verejnosť pozná pod pojmom darovanie dvoch percent dane.

Sme preto veľmi radi, že vďaka podpore Nadácie TIPSPORT a Centra pre filantropiu bola v roku 2025 realizovaná už tretia rozsiahla štúdia, ktorá prináša objektívny, prehľadný a vecný obraz o tejto problematike a zároveň poskytuje prehľad o medziročných zmenách a trendoch.

V aktuálnej správe identifikujeme súčasný stav, trendy a potenciál v sektoroch nadácií, finančného darcovstva a daňovej asignácie na Slovensku za rok 2023. Správu zároveň rozširujeme o analýzu dát z darcovského systému DARUJME.sk.

Výstupy môžu byť využité pri aktivitách zameraných na ďalší rozvoj darcovstva, pričom môžu slúžiť ako inšpirácia aj pre slovenské nadácie na rozšírenie možností ich financovania. Táto správa bude každý rok aktualizovaná o najnovšie dáta, ktoré je možné získať z rôznych zdrojov, najmä zo: Štatistického úradu SR, Registra mimovládnych neziskových organizácií, FinStatu a z Datacentra.

1 STAV NADÁCIÍ NA SLOVENSKU

Táto analýza sa z veľkej časti zameriava na nadácie; zisťovali sme, koľko takýchto organizácií na Slovensku máme, kde sa nachádzajú, koľko ľudí v nich pracuje, ktoré sú najväčšie nadácie na Slovensku a podobne.

1.1 Vývoj počtu nadácií na Slovensku

Pri zisťovaní počtu registrovaných nadácií v roku 2023 sme narazili na menší problém, keďže tento údaj je možné získať z viacerých zdrojov – Štatistického úradu SR, Registra mimovládnych neziskových organizácií a FinStatu. Každý z nich však uvádza odlišný počet. Napokon sme využili údaje z Registra mimovládnych neziskových organizácií, ktoré nám poskytlo Ministerstvo vnútra SR ako registrujúci orgán nadácií.

Kým v roku 2013 pôsobilo na Slovensku približne 320 nadácií, v roku 2023 sa ich počet pohyboval okolo čísla 508. Ročne sa pritom registruje zhruba 20 nadácií.

Tabuľka 1.1: Vývoj počtu nadácií

ROK	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
POČET NADÁCIÍ	508	507	485	461	444	420	408	384	365	345	323

Zdroj: Register mimovládnych neziskových organizácií.

1.2 Typológia nadácií podľa kraja

Približne polovica nadácií na Slovensku je registrovaných v Bratislavskom kraji. V ostatných krajoch je registrovaných menej ako 10 percent nadácií, pričom najmenej je ich registrovaných v Trenčianskom kraji (3,6 %).

Tabuľka 1.2: Nadácie podľa kraja

KRAJ	POČET	PODIEL	KRAJ	POČET	PODIEL
Bratislavský	220	50,7 %	Prešovský	31	7,1 %
Žilinský	43	9,9 %	Nitriansky	31	7,1 %
Košický	37	8,5 %	Banskobystrický	28	6,5 %
Trnavský	33	7,6 %	Trenčiansky	11	2,5 %

CELKOVÝ SÚČET
434

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

* V Registri mimovládnych neziskových organizácií Ministerstva vnútra SR bolo k roku 2023 evidovaných 508 nadácií. Údaje z FinStatu vychádzajú z počtu nadácií, ktoré odovzdali účtovné uzávierky za predchádzajúci rok, čo bolo 434 nadácií. Tento rozdiel vzniká z dôvodu, že nie všetky registrované nadácie aktívne vykazujú finančné údaje. Pri základnom prehľade preto uvádzame údaje Ministerstva vnútra SR ako primárny zdroj, keďže ide o registrujúci orgán.

1.3 Zamestnanosť v nadáciách

Počet zamestnancov v nadáciách sa v posledných troch rokoch menil, pričom priemerne sa pohyboval okolo 300 osôb ročne. Okrem toho približne rovnaký počet ľudí pracoval na základe dohôd mimo hlavného pracovného pomeru.

Rok 2021 bol výnimočný vysokým počtom zamestnancov, a to tak v pracovnom pomere, ako aj na dohody. Tento nárast bol pravdepodobne dočasný, pretože v roku 2022 došlo k výraznému prepúšťaniu alebo skracovaniu úväzkov. Situácia sa v roku 2023 čiastočne stabilizovala.

Najvýraznejší pokles bol viditeľný pri dohodároch – kým v roku 2021 ich počet dosiahol až 2 542, v nasledujúcich rokoch klesol na úroveň 260 – 297 osôb.

Naopak, počet dobrovoľníkov v nadáciách neustále rastie. V roku 2021 ich bolo 695, o rok neskôr už 1 433 a v roku 2023 ich počet stúpol na 3 856.

Tabuľka 1.3: Počet zamestnancov pracujúcich v nadáciách

	 Priemerný počet zamestnancov	 Počet osôb pracujúcich na dohody	 Počet dobrovoľníkov
2023	303	297	3 856
2022	242	260	1 433
2021	354	2 542	695

Zdroj: vlastné spracovanie na základe dostupných údajov.

1.4 Typológia nadácií podľa zriaďovateľa

Z hľadiska typu zriaďovateľa môžeme rozlišovať niekoľko druhov nadácií. Nadácie založené firmami sa nazývajú firemné nadácie, nadácie založené fyzickými osobami môžu mať povahu súkromných či rodinných nadácií, nadácie, ktorých zakladateľom je organizácia verejnej správy, nazývame verejné nadácie. Špecifickou kategóriou sú komunitné nadácie, ktoré slúžia geograficky vymedzenej komunite a sú spravované širšou skupinou miestnych aktérov. Toto rozdelenie slúži výlučne na účely tejto analýzy, pričom zákon o nadáciách takúto kategorizáciu nepozná. Všetky nadácie na Slovensku fungujú podľa rovnakého zákona o nadáciách č. 34/2002 Z. z.

Pri zostavovaní tejto typológie sme sa odvíjali od názvu nadácie a jej výročných správ. Zistili sme, že v roku 2023 bola na Slovensku viac ako polovica (52,8 percenta) nadácií nezávislých. Druhým najčastejším typom boli firemné nadácie, ktoré tvoria takmer štvrtinu registrovaných nadácií. Za nimi nasledujú zdravotnícke a školské nadácie. S menej ako päťpercentným zastúpením sú prítomné nadácie cirkevné, verejné a komunitné nadácie.

Tabulka 1.4: Typológia nadácií podľa zriaďovateľa

Typ nadácie	Počet	Podiel
Nezávislá	229	52,8 %
Firemná	107	24,7 %
Zdravotnícka	26	6 %
Školská	24	5,5 %
Verejná	14	3,2 %
Komunitná	13	3 %
Cirkevná	11	2,5 %
V likvidácii	10	2,3 %

CELKOVÝ SÚČET
434

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

1.5 Typológia nadácií podľa prerozdeľovania finančných prostriedkov

Ďalej sme nadácie rozdelili podľa toho, ako prerozdeľujú finančné prostriedky. V tomto prípade môžeme nadácie rozdeliť na dva základné typy: grantujúce nadácie, ktoré naplňajú svoju verejnoprospešnú misiu prerozdeľovaním finančných prostriedkov tretím osobám, a operačné nadácie, ktoré naplňajú svoju verejnoprospešnú misiu cez vlastné aktivity a programy.

V roku 2023 až 60,8 percenta nadácií prerozdeľovalo financie iným subjektom, či už právnickým alebo fyzickým osobám, a 36,9 percenta nadácií financie neprerozdeľovalo.

Tabulka 1.5: Typológia nadácií podľa prerozdeľovania finančných prostriedkov

Prerozdeľuje finančné prostriedky	Neprerozdeľuje finančné prostriedky	V likvidácii
264 60,8 %	160 36,9 %	10 2,3 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

V rámci typológie týkajúcej sa prerozdelenia sme sa v roku 2023 pozreli aj na to, aké prostriedky nadácie prerozdeľujú. Zisťovali sme, či ide len o príspevky z podielu asignovanej dane alebo aj financie z iných zdrojov, prípadne o kombináciu.

Zistili sme, že iba 21 nadácií (4,8 % z celkového počtu) prerozdeľuje iba príspevky z podielu zaplatenej dane. Najväčší počet nadácií, konkrétne 158 subjektov (36,4 %), prerozdeľuje financie iba z iných zdrojov, než sú príjmy z podielu zaplatenej dane. Takmer 20 percent nadácií prerozdeľuje financie z oboch zdrojov.

Tabuľka 1.6: Typológia nadácií podľa zdrojov prerozdelenia

Zdroj prerozdeľovaných prostriedkov	Počet	Podiel
Iné zdroje	158	36,4 %
Príspevky z podielu zaplatenej dane a iné zdroje	85	19,6 %
Príspevky z podielu zaplatenej dane	21	4,8 %
Neprerozdeľuje príspevky	160	36,9 %
V likvidácii	10	2,3 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

Financie prerozdeľujú primárne verejné, komunitné, firemné a školské nadácie. Z firemných nadácií sa prerozdeleniu venuje viac ako 78 percent nadácií. Medzi operačné nadácie, ktoré sa prerozdeľovaním zaoberajú menej, patria skôr zdravotnícke, nezávislé a cirkevné nadácie.

2 PRÍJMY A VÝDAVKY¹ NADÁCIÍ

2.1 Príjmy (výnosy) nadácií

V roku 2023 vykázali nadácie príjmy v hodnote viac ako 106 miliónov eur. V porovnaní s rokom 2022 je to o 9,2 miliónov eur viac. Približne 40,5 percenta z tejto sumy tvorili príjmy s filantropickým základom, čo znamená, že išlo o príjmy z darov, príspevkov od organizačných zložiek, iných organizácií, fyzických osôb, členských príspevkov či verejných zbierok.

Približne 21 percent príjmov tvorili príjmy z podielu zaplatenej dane, ktoré predstavujú nepriamu finančnú podporu zo strany štátu, a 23,5 percenta tvorili dotácie zo strany štátnej správy alebo samosprávy. Ďalšie typy príjmov (príjmy z podnikateľskej činnosti, predaja služieb a tovarov, vlastnej činnosti, prenájmu a podobne) sme v analýze nesledovali, ale tvorili 15,5 percenta príjmov nadácií.

¹Pre zjednodušenie používame v texte prevažne pojmy príjmy a výdavky, avšak pre nadácie účtujúce v podvojnom účtovníctve tieto pojmy predstavujú výnosy a náklady.

Tabuľka 2.1: Celkové príjmy nadácií v rokoch 2021 – 2023

Filantropické príjmy	2023		2022		2021	
Prijaté dary	1 999 089 €	1,8 %	1 153 945 €	1,2 %	939 978 €	1,4 %
Prijaté príspevky od organizačných zložiek	7 493 €	0 %	76 601 €	0,1 %	8 804 €	0 %
Prijaté príspevky od iných organizácií	35 752 895 €	33,6 %	51 285 723 €	52,9 %	25 518 357 €	39,2 %
Prijaté príspevky od iných FO	4 290 562 €	4 %	5 393 615 €	5,6 %	5 077 016 €	7,8 %
Prijaté členské príspevky	9 110 €	0 %	15 390 €	0 %	15 430 €	0 %
Prijaté príspevky z verejných zbierok	948 389 €	1,1 %	1 112 666 €	1,1 %	1 600 739 €	2,5 %
FILANTROPICKÉ PRÍJMY SPOLU	43 007 538 €	40,5 %	59 037 941 €	60,9 %	33 160 324 €	50,9 %
Príspevky z podielu zaplatenej dane	21 839 669 €	20,6 %	24 349 075 €	25,1 %	18 618 874 €	28,6 %
Dotácie	24 940 553 €	23,4 %	6 789 596 €	7 %	6 381 717 €	9,8 %
Iné typy príjmov	16 455 442 €	15,5 %	6 847 756 €	7 %	7 008 860 €	10,7 %
VÝNOSY SPOLU	106 243 202 €	100 %	97 024 368 €	100 %	65 169 775 €	100 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných zvierok a výročných správ vo FinState.

V roku 2023 financovanie nadácií významne ovplyvnil program EU-CARE. Ide o spoločnú iniciatívu štátu a občianskej spoločnosti, ktorá vznikla ako reakcia na ruskú vojnovú agresiu na Ukrajine. Program predstavoval historický míľnik, keďže prvýkrát v histórii Slovenska nezávislé nadácie prerozdeldovali európske peniaze zo slovenských verejných zdrojov.

Program realizovalo konzorcium šiestich nadácií: Nadácia SOCIA, Nadácia pre deti Slovenska, Nadácia Ekopolis, Nadácia Pontis a Nadácia Centra pre filantropiu pod vedením Nadácie otvorenej spoločnosti Bratislava. Na jeho realizáciu bolo vyčlenených takmer 16,3 milióna eur, z čoho 5,9 milióna eur predstavovalo ekonomickú hodnotu dobrovoľníckej práce, zhruba 809-tisíc eur bolo určených na správu programu a najväčšia čiastka, viac ako 9,5 milióna eur, bola prerozdeldovaná medzi mimovládne organizácie, respektíve užívateľov projektu.

Program EU-CARE výrazne zmenil aj štruktúru príjmov nadácií. Kým v rokoch 2021 a 2022 tvorili dotácie menej ako 10 percent príjmov nadácií, v roku 2023 ich podiel stúpol na 23,5 percenta, čo predstavovalo 24,9 milióna eur. Konzorcium nadácií zapojených do programu sa na tejto sume podieľalo 82 percentami a patrili medzi šesť nadácií s najvyššími príjmami z dotácií. Bez tohto programu by celkové príjmy nadácií dosiahli len približne 9,6 milióna eur, čo je menej ako v roku 2022.

Mimo programu EU-CARE sme zaznamenali aj zmeny v iných oblastiach príjmov, najmä vo filantropických príjmoch a príjmoch z podielu zaplatenej dane.

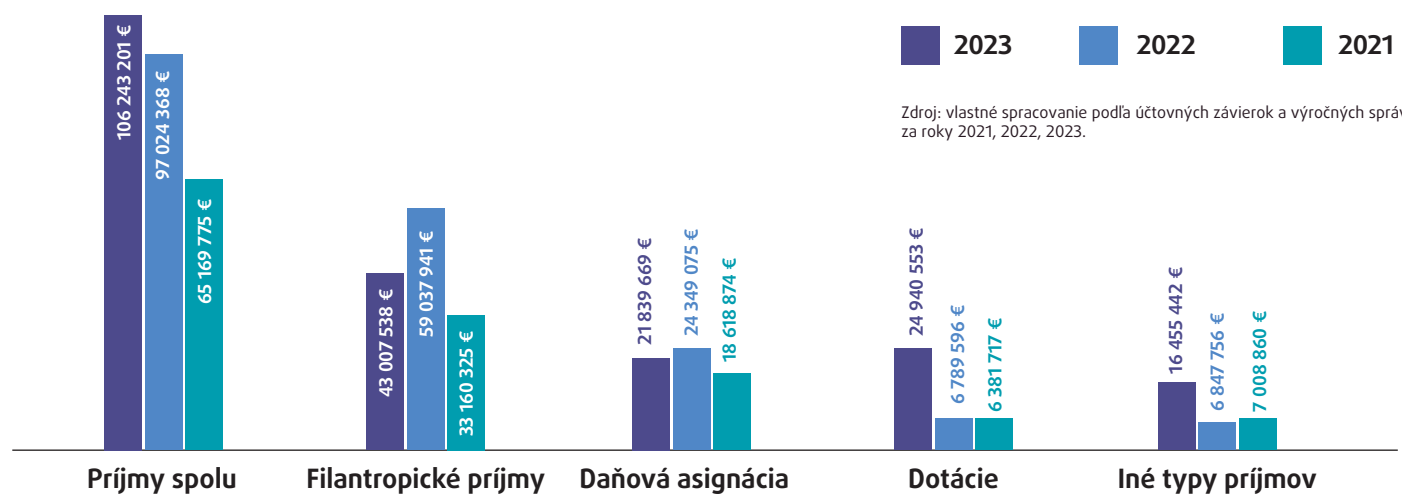
Tabuľka 2.2: Medziročný rozdiel v príjmoch nadácií v rokoch 2023 a 2022

Filantropické príjmy	2023		2022		MEDZIROČNÝ ROZDIEL	
Prijaté dary	1 999 089 €	1,8 %	1 153 945 €	1,2 %	845 144 €	0,69 %
Prijaté príspevky od org. zložiek	7 493 €	0 %	76 601 €	0,1 %	-69 108 €	-0,07 %
Prijaté príspevky od iných organizácií	35 752 895 €	33,6 %	51 285 723 €	52,9 %	-15 532 828 €	-19,21 %
Prijaté príspevky od iných FO	4 290 562 €	4 %	5 393 615 €	5,6 %	-1 103 053 €	-1,52 %
Prijaté členské príspevky	9 110 €	0 %	15 390 €	0 %	-6 280 €	0 %
Prijaté príspevky z verejných zbierok	948 389 €	1,1 %	1 112 666 €	1,1 %	-164 277 €	-0,26 %
FILANTROPICKÉ PRÍJMY SPOLU	43 007 538 €	40,5 %	59 037 941 €	60,9 %	-16 030 403 €	-20,35 %
Príspevky z podielu zaplatenej dane	21 839 669 €	20,6 %	24 349 075 €	25,1 %	-2 509 406 €	-4,54 %
Dotácie	24 940 553 €	23,5 %	6 789 596 €	7 %	18 150 957 €	16,47 %
Iné typy príjmov	16 455 442 €	15,5 %	6 847 756 €	7 %	37 456 810 €	8,43 %
VÝNOSY SPOLU	106 243 202 €	100 %	97 024 368 €	100 %	9 218 833 €	0,00 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných zvierok a výročných správ vo FinState.

Filantropické príjmy nadácií v roku 2023 výrazne poklesli. Oproti predchádzajúcemu roku klesli o viac ako 16 miliónov eur (v podiele o 20,35 percent). Najviac sa znížili príspevky od organizácií a jednotlivcov. Tento pokles pravdepodobne súvisí s tým, že v roku 2022 boli príspevky mimoriadne vysoké kvôli vojne na Ukrajine. Po vypuknutí konfliktu ľudia aj organizácie darovali viac než obvykle. K poklesu došlo aj v prípade príjmov z asigovanej dane – nadácie dostali o 2,5 milióna eur menej než v predchádzajúcom roku.

Graf 1: Porovnanie príjmov nadácií v rokoch 2021 až 2023

Zdroj: vlastné spracovanie podľa účtovných zvierok a výročných správ za roky 2021, 2022, 2023.

Z celkového počtu 434 nadácií vykázalo v roku 2023 príjmy 376 nadácií, zatiaľ čo zvyšných 58 nevykázalo žiadny príjem.

2.2 Výdavky (náklady) nadácií

Celkové výdavky nadácií v roku 2023 dosiahli viac ako 106 miliónov eur, čo predstavuje nárast o 15 miliónov eur oproti roku 2022. Najväčšiu časť výdavkov (až 55,9 percenta) tvorili dary a príspevky iným osobám a organizáciám.

Približne 15,6 percenta tvorili výdavky nadácií z prerozdelenia podielu zo zaplatenej dane. Zvyšných 28,4 percenta predstavovali prevádzkové výdavky, teda mzdy, služby, réžia a iné výdavky spojené so správou a činnosťou nadácií.

Tabuľka 2.3: Celkové výdavky nadácií v rokoch 2021 – 2023

Filantropická podpora iných subjektov	2023		2022		2021	
Poskytnuté dary	3 248 052 €	3,05 %	4 708 829 €	5,20 %	1 358 624 €	2,25 %
Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	50 939 443 €	47,88 %	36 314 615 €	40 %	17 625 844 €	29,25 %
Poskytnuté príspevky FO	4 415 790 €	4,15 %	4 092 735 €	4,5 %	3 763 873 €	6,25 %
Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	880 180 €	0,83 %	1 201 406 €	1,3 %	598 082 €	0,99 %
FILANTROPICKÁ PODPORA INÝCH SUBJEKTOV SPOLU	59 483 464 €	55,91 %	46 317 586 €	51 %	23 346 424 €	38,74 %
Ostatné výdavky	30 240 864 €	28,42 %	25 355 118 €	28 %	22 730 260 €	37,72 %
Poskytnuté príspevky z asignovanej dane	16 665 903 €	15,66 %	19 102 080 €	21 %	14 187 353 €	23,54 %
VÝDAVKY SPOLU	106 390 231 €	100 %	90 774 783 €	100 %	60 264 037 €	100 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

V roku 2023 sa zmenili nielen celkové výdavky nadácií, ale aj ich štruktúra. Program EU-CARE výrazne zvýšil podporu poskytnutú iným organizáciám – celková filantropická podpora vzrástla oproti roku 2022 o 14 miliónov eur. Konzorcium nadácií v rámci programu prerozdělilo 9,5 milióna eur, ktoré sa z účtovného hľadiska vedú ako dary, hoci ide o prerozdelenie verejných financií.

Významnejšie klesol objem prerozdelených peňazí z asignácie dane. Oproti roku 2022 ide o pokles o 2,4 milióna eur.

Tabuľka 2.4: Medziročný rozdiel vo výdavkoch nadácií v rokoch 2023 – 2022

Filantropická podpora iných subjektov	2023		2022		MEDZIROČNÝ ROZDIEL	
	€	%	€	%	€	%
Poskytnuté dary	3 248 052 €	3,05 %	4 708 829 €	5,20 %	-1 460 777 €	-2,15 %
Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	50 939 443 €	47,88 %	36 314 615 €	40 %	14 624 828 €	7,88 %
Poskytnuté príspevky FO	4 415 790 €	4,15 %	4 092 735 €	4,5 %	323 055 €	-0,35 %
Poskytnuté príspevky z ver.zbierky	880 180 €	0,83 %	1 201 406 €	1,3 %	-321 226 €	-0,47 %
FILANTROPICKÁ PODPORA INÝCH SUBJEKTOV SPOLU	59 483 464 €	55,91 %	46 317 586 €	51 %	13 165 878 €	4,91 %
Ostatné výdavky	30 240 864 €	28,42 %	25 355 118 €	28 %	-2 436 177 €	-5,34 %
Poskytnuté príspevky z assign. dane	16 665 903 €	15,66 %	19 102 080 €	21 %	4 885 746 €	0,52 %
VÝDAVKY SPOLU	106 390 231 €	100 %	90 774 783 €	100 %	15 615 448 €	0 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

3 REBRÍČKY NADÁCIÍ

Nadácie je možné rozdeliť podľa rôznych kritérií. Najskôr sa pozrime na Top 30 nadácií z hľadiska ich výnosov (príjmov). Príjmy týchto nadácií tvorili viac ako 81,6 milióna eur, čo predstavuje 76,8-percentný podiel na celkových príjmoch nadácií v roku 2023.

Aj pri rebríčku nadácií podľa celkových príjmov môžeme vidieť vplyv programu EU-CARE. Nadáciou s najvyššími príjmami bola v roku 2023 Nadácia otvorenej spoločnosti, ktorá konzorcium nadácií viedla; dôležité je uviesť, že tieto príjmy ďalej prerozdělila. V spolupráci s členmi konzorcia získalo finančnú podporu 110 mimovládnych neziskových organizácií, ktoré pomáhali odídencom z Ukrajiny.

Tabuľka 3.1: Top 30 nadácií z hľadiska príjmov

Nadácia otvorenej spoločnosti, Bratislava	18 250 415 €	Nadácia EPH	1 378 939 €
Nadácia Habitat for Humanity International	12 321 424 €	Nadácia Pro Media - Pro Media Alapítvány	1 349 509 €
Nadácia Pontis	7 507 299 €	Nadácia Tatra banky	1 209 427 €
Nadácia EKOPOLIS	3 862 794 €	Nadácia J&T	1 149 459 €
Nadácia SPP	3 473 458 €	Nadácia Lidl Slovenská republika	1 115 291 €
Nadácia Centra pre filantropiu	3 327 880 €	NADÁCIA VOLKSWAGEN SLOVAKIA	1 050 934 €
Nadácia pre deti Slovenska	3 216 505 €	Nadácia CEF	1 007 434 €
Nadácia INTEGRA	2 483 994 €	Nadácia rodiny Kúšikovcov	968 077 €
Nadácia Slovenskej sporiteľne	2 224 079 €	Nadácia ZSE	924 412 €
SOCIA - Nadácia na podporu sociálnych zmien	2 014 764 €	Nadácia ADELI	843 954 €
Karpatská nadácia	1 994 352 €	"Nadácia mesta Bratislavy"	833 194 €
Nadácia Kia Slovakia	1 609 818 €	Nadácia Júliusa Horvátha	786 377 €
Nadácia ESET	1 606 047 €	Nadácia VÚB	752 095 €
Nadácia Cvernovka	1 526 587 €	Nadácia Národnej banky Slovenska	746 212 €
Nadácia DEDO	1 461 855 €	Nadácia TA3	647 539 €

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

Tabuľka 3.2: Top 30 nadácií podľa filantropických príjmov

Nadácia Habitat for Humanity International	10 695 751 €	Nadácia Zastavme korupciu	494 833 €
Nadácia SPP	3 473 458 €	NADÁCIA KREŠŤANSKÉHO VZDELÁVANIA	432 662 €
Nadácia Pontis	2 830 316 €	Nadácia ZSE	412 691 €
Nadácia INTEGRA	2 062 478 €	Slovenská nadácia pre UNICEF	403 322 €
Karpatská nadácia	1 882 765 €	Nadácia TA3	384 219 €
Nadácia ESET	1 584 000 €	Nadácia Lidl Slovenská republika	354 121 €
Nadácia otvorenej spoločnosti, Bratislava	1 518 553 €	Nadácia Detského kardiocentra	344 124 €
Nadácia Pro Media - Pro Media Alapítvány	1 312 581 €	Nadácia Kia Slovakia	335 691 €
Nadácia pre deti Slovenska	1 071 681 €	NADÁCIA VOLKSWAGEN SLOVAKIA	317 617 €
Nadácia rodiny Kúšikovcov	967 828 €	Nadácia Júliusa Horvátha	310 000 €
Nadácia Národnej banky Slovenska	736 787 €	Nadácia POMOC DRUHÉMU	307 074 €
Nadácia Slovenskej sporiteľne	634 264 €	Nadácia Križovatka	286 179 €
Nadácia J&T	585 692 €	Nadácia Milana Šimečku	260 871 €
Nadácia EX LABORE GLORIA	546 126 €	Nadácia EKOPOLIS	251 927 €
Nadácia Sovereign Invest	508 433 €	Nadácia dobrá budúcnosť a nádej - Good Future and Hope	238 617 €

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok a výročných správ vo FinState.

Filantropické príjmy uvedených 30 nadácií v roku 2023 tvorili viac ako 35,5 milióna eur, čo predstavuje 82,6-percentný podiel na filantropických príjmoch všetkých sledovaných nadácií.

4 ASIGNÁCIA DANE

Daňová asignácia umožňuje ľuďom a firmám poukázať časť svojich daní neziskovým organizáciám namiesto štátu. Nejde o klasické darcovstvo, ale o špeciálnu formu nepriamej štátnej podpory neziskového sektora. Firmy môžu poukázať jedno alebo dve percentá dane, jednotlivci môžu poslať dve, prípadne až tri percentá, ak odpracovali aspoň 40 hodín v dobrovoľníckych aktivitách.

V rokoch 2023 a 2024 sa objavilo viacero návrhov na zrušenie firemnej asignácie, proti čomu protestovali neziskové organizácie. Novela zákona o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z. platná od januára 2025 zatiaľ ponecháva možnosť firemnej asignácie bez zmeny.

4.1 Objem asignovanej dane

Ministerstvo financií SR pravidelne zverejňuje údaje o vývoji daňovej asignácie a prognózy do budúcnosti. Od roku 2010 suma asignovaných peňazí z daní postupne rastie, s výnimkou roku 2020, keď pre pandémiu COVID-19 došlo k posunu daňových priznaní do roku 2021.

Ak sa súčasné pravidlá pre daňovú asignáciu nezmenia, rastúci trend by mal podľa prognóz pokračovať až do roku 2028.

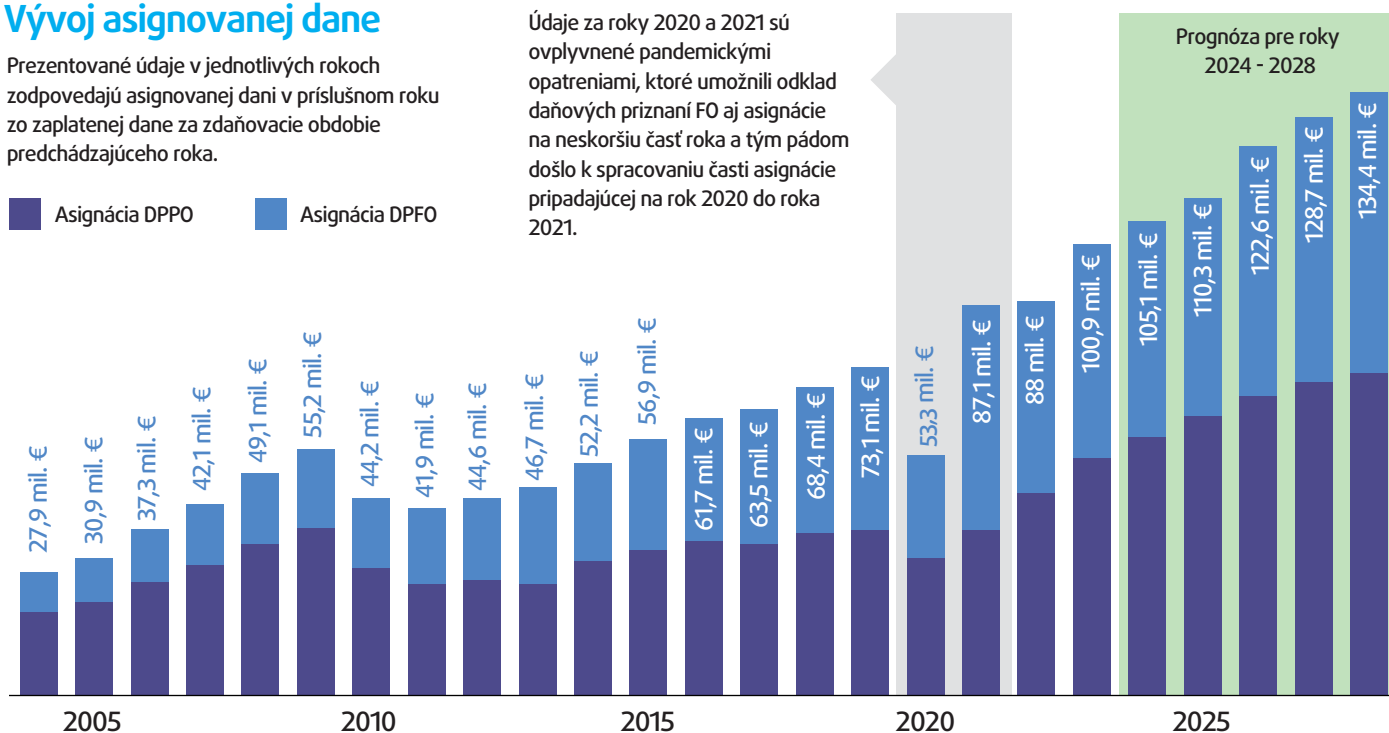
Graf 2: Skutočný a predpokladaný vývoj objemu asignovaných prostriedkov

Vývoj asignovanej dane

Prezentované údaje v jednotlivých rokoch zodpovedajú asignovanej dani v príslušnom roku zo zaplatenej dane za zdaňovacie obdobie predchádzajúceho roka.

Asignácia DPPO   Asignácia DPFO

Údaje za roky 2020 a 2021 sú ovplyvnené pandemickými opatreniami, ktoré umožnili odklad daňových priznaní FO aj asignácie na neskoršiu časť roka a tým pádom došlo k spracovaniu časti asignácie prípadajúcej na rok 2020 do roka 2021.

V roku 2023 bolo za prijímateľov daňovej asignácie registrovaných 17 989 mimovládnych neziskových organizácií a výška daňovej asignácie v tomto období predstavovala 101 miliónov eur. V porovnaní s rokom 2022 to predstavuje nárast v objeme prostriedkov o takmer 13 miliónov eur.

Tabuľka 4.1: Vybrané údaje o daňovej asignácii v rokoch 2019 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019
Počet registrovaných organizácií	17 989	16 955	17 625	15 832	15 483
Asignovaná suma – právnické osoby	52,9 mil. €	45,1 mil. €	37,3 mil. €	30,8 mil. €	36,2 mil. €
Asignovaná suma – fyzické osoby	47,9 mil. €	42,9 mil. €	49,9 mil. €	22,5 mil. €	36,9 mil. €
Asignovaná suma – spolu	100,8 mil. €	88,0 mil. €	87,2 mil. €	53,3 mil. €	73,1 mil. €
Priemerná výška podielu zaplatenej dane	5 607,30 €	5 189,99 €	4 947,20 €	3 372,27 €	4 719,46 €

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov Finančnej správy.

Medzi najväčších prijímateľov daňovej asignácie patria už tradične nadácie, prevažne firemné. V zozname však nájdeme aj neziskovú organizáciu poskytujúcu všeobecne prospešné služby (Plamienok n.o.) či občianske združenia (Asociácia pomoci postihnutým – APPA a Svetielko nádeje). Prvenstvo z hľadiska objemu asignovanej dane patrí v roku 2023 Nadácii EPH, ktorá sa v Top 20 vyskytuje pravidelne.

Tabuľka 4.2: Top 30 prijímateľov daňovej asignácie v roku 2023

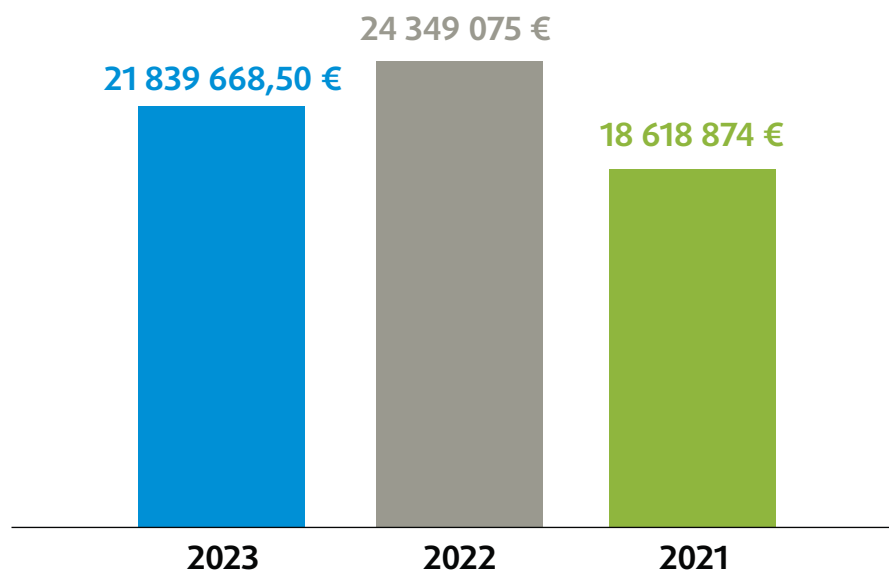
Nadácia EPH	2 261 656 €	Nadácia ZSE	633 268 €
Nadácia SPP	2 235 844 €	Občianske združenie SVETIELKO NÁDEJE	561 263 €
Nadácia Pontis	2 101 301 €	Nadácia PRO FUTURA	525 763 €
Asociácia pomoci postihnutým - APPA	1 879 543 €	Nadácia Tesco	475 039 €
Nadácia Slovenskej sporiteľne	1 441 068 €	Nadácia J&T	468 213 €
Nadácia Kia Slovakia	1 373 827 €	ONAS	446 768 €
Nadácia CEF	1 259 381 €	DOBRÝ ANJEL, n.o.	439 833 €
PLAMIENOK n.o.	1 172 646 €	Nadácia Orange	422 291 €
Nadácia U.S.Steel Košice	1 142 496 €	Nadácia Allianz	412 951 €
Nadácia Centra pre filantropiu	1 106 780 €	ČERVENÝ NOS Clowndoctors	401 257 €
Nadácia Tatra Banky	1 010 059 €	Férová Nadácia	372 764 €
Nadácia VÚB	957 096 €	Nadácia TIPSPORT	370 298 €
Pobočka Slovenskej vodohospodárskej spoločnosti pri Vodohospodárskej výstavbe š.p. Bratislava	837 896 €	Aktívny vozík, občianske združenia	358 173 €
Nadácia ADELI	648 148 €	Nadácia AGROFERT - slovenská organizačná zložka	353 175 €
Nadácia ZSNP a Slovalco	647 732 €	Liga proti rakovine SR	350 142 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov finančnej správy.

Objem asignovanej dane pre nadácie a oblasti podpory

Na základe údajov z výročných správ nadácií môžeme hodnotiť, že v roku 2023 objem asignovanej dane pre nadácie poklesol o 2,5 milióna eur. V tejto správe sa primárne venujeme právnej forme nadácia, preto sme sa zamerali práve na asignáciu dane pre tento typ organizácií.

Graf 3: Objem asignovanej dane pre nadácie v rokoch 2021 až 2023

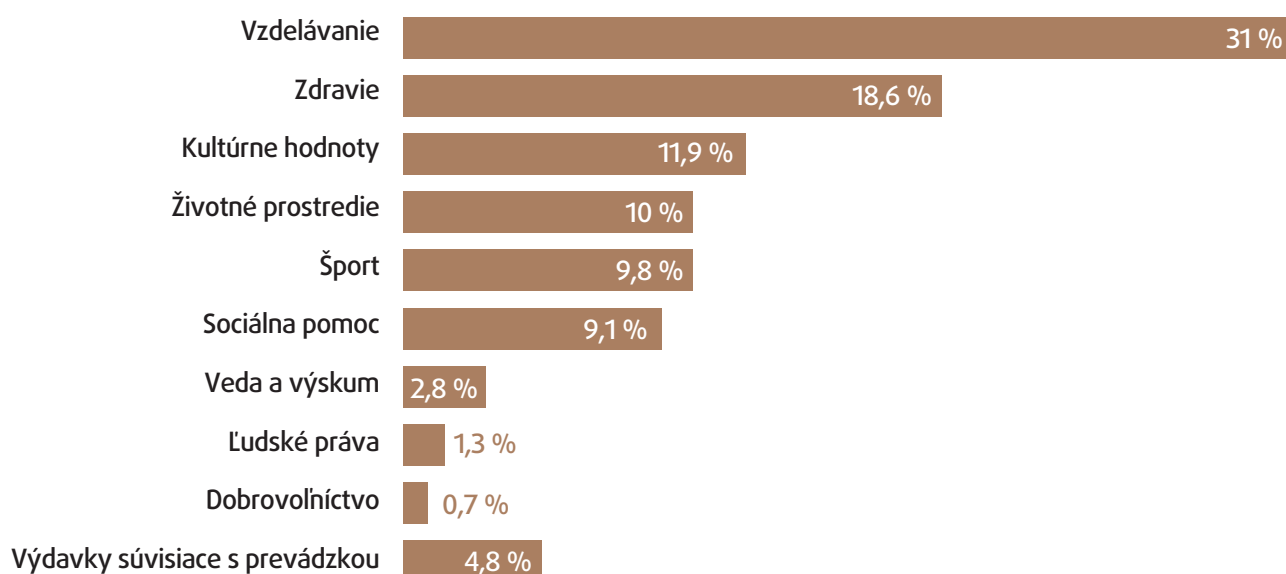
Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných uzáverok a výročných správ vo FinState.

Prijímatelia, ktorí získajú z asignácie dane viac ako 3 320 eur, musia do 16 mesiacov zverejniť v Obchodnom vestníku, ako peniaze použili. Správa obsahuje výšku, účel a spôsob použitia financií, prípadne aj audítorský výrok. Keďže túto povinnosť majú len niektorí prijímatelia, dostupné dáta nie sú úplné. Nadácie použili asignované prostriedky v rokoch 2022 a 2023 na verejnoprospešné aktivity a v roku 2024 o tom zverejnili správu. Keďže čerpanie financií sa prelína medzi rokmi, nie je možné presne určiť, koľko z nich bolo použitých v konkrétnom roku. Nadačné fondy nemajú právnu subjektivitu, preto správu predkladá nadácia, pri ktorej sú zriadené.

Podľa údajov z Obchodného vestníka v roku 2023 smerovala najväčšia časť peňazí z asignácie dane v nadáciách na vzdelávanie (31 %) a na zdravotníctvo a sociálne služby (18,6 %). Tretie miesto obsadila podpora kultúry (11,9 %), pod čo sa podpísala najmä snaha občanov o obnovu pamiatok v Banskej Štiavnici po ničivom požiari, ktorý v meste vypukol v marci 2023.

Menej peňazí smerovalo do oblasti sociálnej pomoci (9,80 %) a športu (9,10 %). Na vedu a výskum išli približne tri percentá, zatiaľ čo ochrana ľudských práv a podpora dobrovoľníctva získali už tradične najmenej – len okolo jedného percenta.

Graf 4: Oblasti použitia daňovej asignácie nadácií prijatej v rokoch 2021 – 2022, použitej v roku 2023

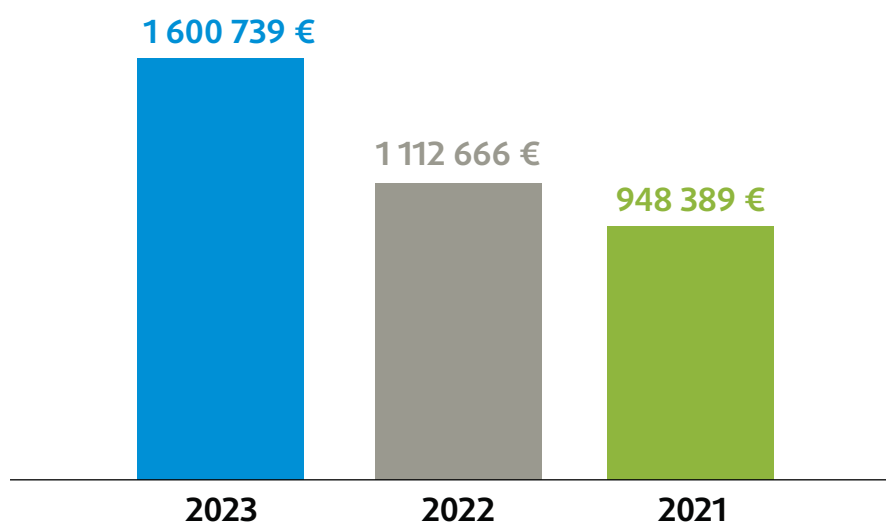

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov z Obchodného vestníka.

5 VEREJNÉ ZBIERKY

Verejné zbierky sú zákonom regulovaný spôsob získavania dobrovoľných peňažných príspevkov na verejnoprospešné účely alebo humanitárnu pomoc.

Môžu ich organizovať len oprávnené organizácie, napríklad neziskové organizácie, Slovenský Červený kríž, cirkevné organizácie či združenia obcí. Príjmy nadácií z verejných zbierok medziročne klesli o viac ako 164-tisíc eur.

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných uzávierok a výročných správ vo FinState.

V roku 2023 sa poradie najčastejších účelov zbierok oproti predchádzajúcim rokom zmenilo. Najviac zbierok (19 %) bolo zameraných na rozvoj sociálnych služieb, vedu, vzdelávanie a telovýchovu. Nasledovala podpora práce s deťmi (17 %) a ochrana zdravia (16,5 %). Malá časť zbierok (približne 1,3 %) bola určená na priamu humanitárnu pomoc ľuďom v núdzi alebo postihnutým živelnou pohromou.

Počet verejných zbierok v rokoch 2020 a 2021 klesal, pravdepodobne z dôvodu pandémie COVID-19, ktorá obmedzila pouličné zbierky, a tiež pre nárast online darčovstva cez darcovské portály. Od roku 2022 však počet verejných zbierok opäť rastie.

Tabuľka 5.1: Počet konaných verejných zbierok v rokoch 2016 – 2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Počet realizovaných zbierok od 1.1. do 31.12. daného roka	123	121	76	71	121	140	138	133

Zdroj: Ministerstvo vnútra SR, Register verejných zbierok 2024.

Z Registra verejných zbierok sme vybrali 51 celoslovenských zbierok, ktoré prebiehali počas roka 2023, a zostavili sme rebríček Top 20 zbierok podľa výšky vyzbieranej sumy. Lokálne zbierky registrované obciach a mestách sme do zoznamu nezaradili.

Tabuľka 5.2: Top 20 verejných zbierok ukončených v roku 2023

ORGANIZÁTOR	NÁZOV ZBIERKY	HRUBÝ VÝNOS	ČISTÝ VÝNOS
Liga proti rakovine	Deň narcisov 2023	1 067 449,10 €	-
Mary's Meals Slovensko	Mary's Meals 2023	776 445,59 €	776 445,59 €
Slovenská katolícka charita*	Človek v núdzi 2023/ Pôstna krabička 2023	616 514,30 €	-
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska	Biela pastelka 2023	286 074,90 €	-
Nadácia Tesco	Tesco Anjel 2023	148 557,18 €	-
Panta Rhei, n.o.	-	81 347,12 €	-
Fórum života	ZACHRÁŇME ŽIVOTY 2023	65 345,98 €	-
Nadácia Lidl Slovenská republika	Srdcia na správnom mieste	62 221,50 €	-
Liga za duševné zdravie	DNI NEZÁBUDIEK 2023	61 909,04 €	-
Rally Radosti	Rally Radosti 2023	58 393,04 €	-
MAGNA	-	55 841,02 €	-
Maltézska pomoc Slovensko	Vianočná zbierka Maltézskej pomoci 2023	53 042,72 €	-
Diecézna charita Žilina	Diecézna charita Žilina 2023	34 734,40 €	-
UPRACME SLOVENSKO	Upracme Slovensko 2023	32 505,29 €	-
Slovenský Červený kríž	Pomáhame potravinami – Spolu darujeme viac	21 329,00 €	21 329,00 €
Spišská katolícka charita	Spišská katolícka charita 2023	15 691,84 €	15 484,71 €
Nadácia Dobrý skutok	Dobrý skutok 2023	14 734,50 €	-
OZ Deťom pre život	Na bicykli Deťom pre život 2023	14 303,50 €	14 252,50 €
Pomáhame, o.z.	Pomoc lieči 2023	13 496,52 €	13 496,31 €
"SP"	Godzone tour 2023	13 184,25 €	13 164,25 €

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z Registra verejných zbierok.

* V prípade, že organizácia uskutočňovala v danom roku viacero zbierok, ich výnosy boli sčítané.

6 DARY A PRÍSPEVKY PRE TRETÍ SEKTOR

Rok 2022 bol z pohľadu darov a príspevkov pre neziskové organizácie najsilnejší. V roku 2023 však objem darov výrazne klesol – o 139 miliónov eur. Najväčší prepad zaznamenali občianske združenia, ktoré prišli až o 136 miliónov eur oproti predošlému roku. Tento pokles je spôsobený viacerými faktormi, napríklad zmenami v darcovských stratégiách firiem a jednotlivcov alebo obmedzením verejného financovania.

Tabuľka 6.1: Dary a príspevky pre tretí sektor a zvlášť pre nadácie v rokoch 2021 – 2023

Prijaté dary a príspevky u nadácií (RÚZ)*	-16 030 403 €	43 007 538 €	59 037 941 €	33 160 325 €
Právna forma	rozdiel 2023 a 2022	2023	2022	2021
Nadácia	-12 096 152 €	52 024 730 €	64 120 882 €	49 185 779 €
Neinvestičný fond	1 384 171 €	4 738 354 €	3 354 183 €	6 998 388 €
Nezisková organizácia (špecifické formy)**	5 552 260 €	14 090 590 €	8 538 329 €	18 978 184 €
Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby	1 684 915 €	36 103 060 €	34 418 145 €	21 677 722 €
Občianske združenie	-136 551 648 €	170 000 728 €	306 552 377 €	240 985 061 €
Záujmové združenie právnických osôb	658 611 €	1 034 885 €	376 274 €	566 150 €
SPOLU - VŠETKY PRÁVNE FORMY	-139 367 843 €	277 992 347 €	417 360 190 €	338 391 284 €
Podiel nadácií	-	18,71 %	15,36 %	14,54 %

Zdroj: vlastné spracovanie na základe vyžiadaných údajov zo Štatistického úradu SR a podľa RÚZ nadácií.

* dáta zozbierané z ročných účtovných závierok nadácií, zvyšné dáta sú z výkazu NSNO 1-01 zbieraného ŠÚ SR;

**medzi neziskové organizácie v tejto kategórii patria Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Slovenský Červený kríž a iné špecifické formy zriadené podľa zákonov v oblasti školstva a cestovného ruchu.

Tu je dôležité poznamenať, že Štatistický úrad SR prezentuje v kategórii Dary a príspevky aj príspevky z podielu zaplatenej dane, nielen dary a príspevky od organizácií či jednotlivcov, teda obsahuje aj verejné zdroje, nielen súkromné.

6.1 Filantropická podpora nadácií

Nadácie v roku 2023 poskytli na filantropické účely celkovo 59,5 milióna eur. Z tejto sumy išlo viac ako 50 miliónov eur na podporu iných organizácií, čo zahŕňa aj významnú časť financií prerozdelených v rámci projektu EU-CARE (vyše 9 miliónov eur).

Priama podpora jednotlivcov dosiahla 4,4 milióna eur a z verejných zbierok bolo prerozdelených takmer 900-tisíc eur. Tieto čísla potvrdzujú dôležitú úlohu nadácií pri podpore občianskej spoločnosti a verejnoprospešných iniciatív.

Tabuľka 6.2: Dary a príspevky v nadáciách za roky 2021 – 2023

	2023	2022	2021
Poskytnuté dary	3 248 052 €	4 708 829 €	1 358 624 €
Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	50 939 443 €	36 314 615 €	17 625 844 €
Poskytnuté príspevky FO	4 415 790 €	4 092 735 €	3 763 873 €
Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	880 180 €	1 201 406 €	598 082 €
Filantropická podpora iných subjektov	59 483 465 €	46 317 585 €	23 346 423 €

Zdroj: vlastné spracovanie na základe údajov z účtovných uzáverok a výročných správ nahratých vo FinState.

7 DARY Z ONLINE PROSTREDIA

V posledných desiatich rokoch badáme pribúdanie darov z online prostredia. Na Slovensku existuje niekoľko portálov, prostredníctvom ktorých je možné podporiť projekty z rôznych oblastí, či už prostredníctvom crowdfundingu, alebo tradičného darcovstva. Význam týchto portálov a online darcovstva spočíva v tom, že zjednodušujú poskytovanie podpory a prepájajú zdroje s potrebami. V analýze sme sa zamerali na portály dakujeme.sk, dobrakrajina.sk, ludialudom.sk, DARUJME.sk, StartLab.sk a Donio.sk. V rokoch 2008 – 2023 sa cez tieto platformy vyzbieralo celkovo viac ako 67 miliónov eur.

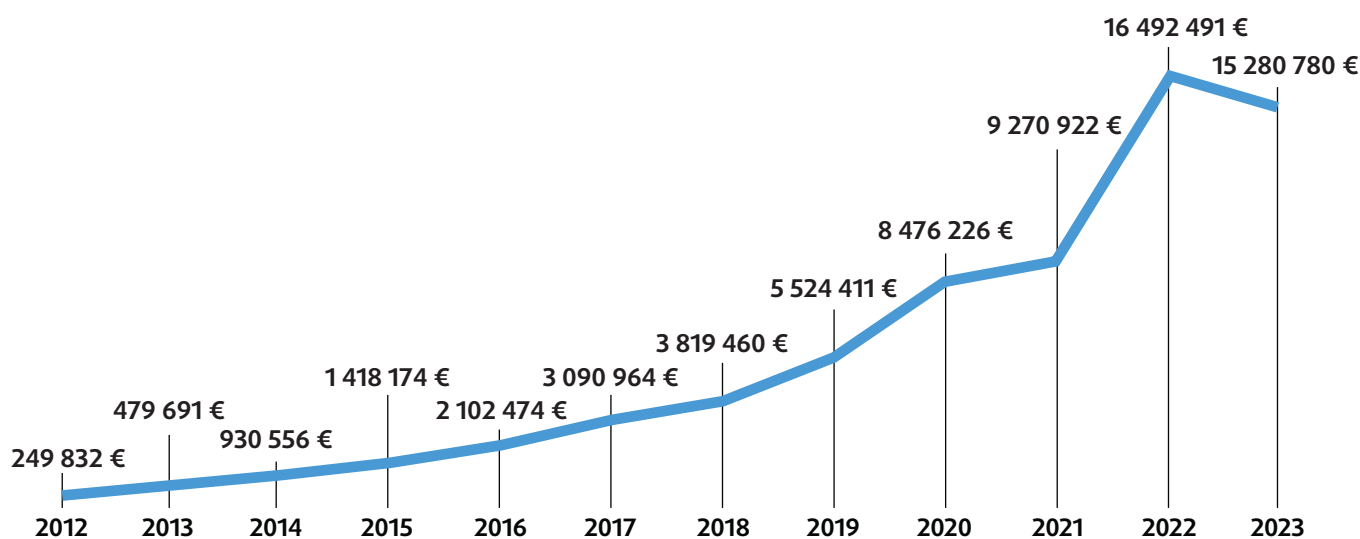
Najrýchlejší rast bol zaznamenaný v prvých šiestich rokoch, potom sa spomalil. Nový nárast prišiel v roku 2019 počas pandémie COVID-19 a v roku 2022, po vypuknutí vojny na Ukrajine. V roku 2023 sa vyzbieralo 15,2 milióna eur, čo je o 1,2 milióna eur menej než v roku 2022.

Tabuľka 7.1: Podpora projektov na vybraných online portáloch

	dakujeme.sk	Dobrakrajina.sk	LudiaLudom.sk	DARUJME.sk	StartLab.sk	Donio.sk
2008	18 631 €	-	-	-	-	-
2009	17 983 €	-	-	-	-	-
2010	25 283 €	38 395 €	13 722 €	-	-	-
2011	26 481 €	53 355 €	7 421 €	-	-	-
2012	81 321 €	52 242 €	106 745 €	9 524 €	-	-
2013	234 799 €	71 434 €	127 418 €	46 040 €	-	-
2014	105 422 €	95 547 €	558 713 €	170 874 €	-	-
2015	167 201 €	114 721 €	752 939 €	319 265 €	64 048 €	-
2016	240 302 €	128 612 €	1 044 634 €	607 763 €	81 163 €	-
2017	297 352 €	149 065 €	1 366 511 €	905 027 €	373 009 €	-
2018	384 502 €	192 945 €	1 701 901 €	1 068 971 €	471 141 €	-
2019	147 786 €	171 500 €	2 862 812 €	1 555 695 €	786 618 €	-
2020	146 700 €	-	4 441 748 €	3 111 886 €	775 892 €	-
2021	160 175 €	-	3 179 877 €	4 222 325 €	1 481 835 €	226 710 €
2022	594 405 €	-	2 435 779 €	9 350 788 €	814 822 €	3 296 697 €
2023	137 529 €	-	2 580 208 €	6 666 288 €	755 389 €	5 141 366 €
SPOLU	2 785 872 €	1 067 816 €	21 180 428 €	28 034 446 €	5 603 917 €	8 664 773 €

Zdroj: Murray Svidroňová, Jakuš Muthová, 2022, FinStat.sk, dakujeme.sk, dobrakrajina.sk, ludialudom.sk, DARUJME.sk, startlab.sk, donio.sk.

Graf 7.1: Podpora projektov zverejnených na vybraných online portáloch v rokoch 2012 – 2023

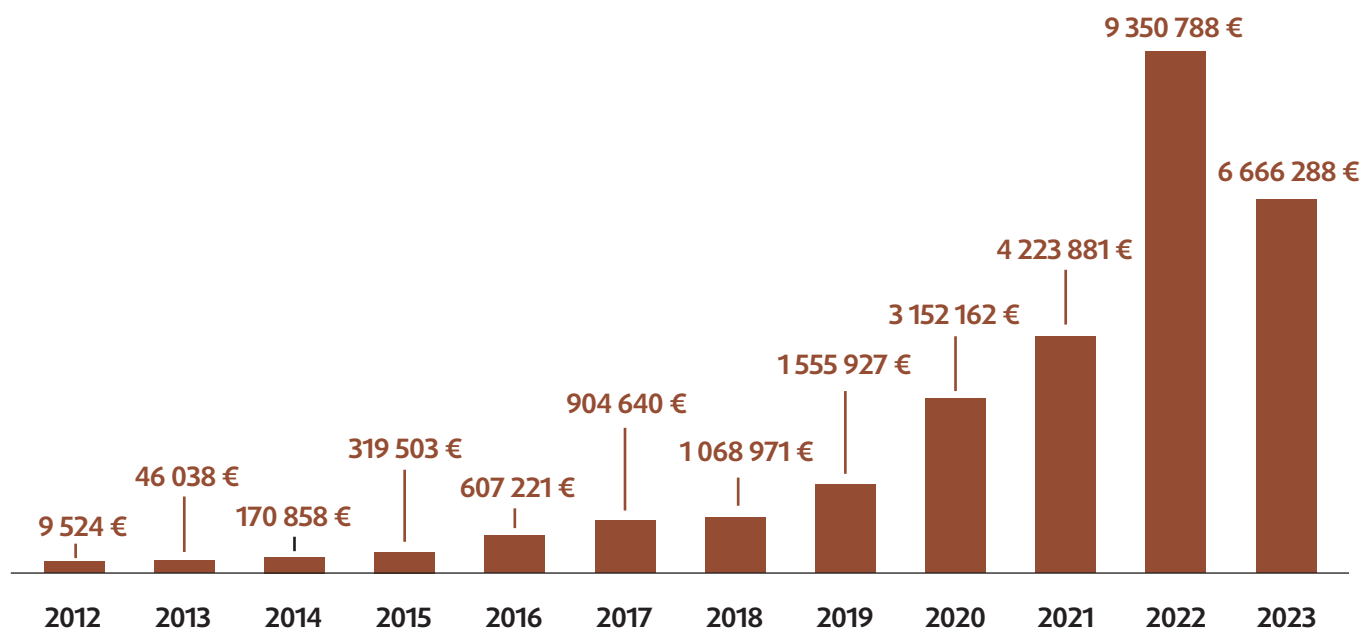

Zdroj: vlastné spracovanie na základe tabuľky 7.1.

7.1 Darcovstvo v systéme DARUJME.sk

Z uvedených darcovských a crowdfundingových platforiem hlbšie analyzujeme systém DARUJME.sk vzhľadom na to, že ide o najväčší online darcovský systém na Slovensku, ktorý sa špecializuje na mimovládne organizácie a prispieva k ich stabilite. Od vzniku DARUJME.sk sa v systéme zaregistrovalo 854 organizácií, ktoré získali podporu od viac ako 286-tisíc darcov. Tí im poskytli vyše milión darov v celkovej hodnote 28 miliónov eur.

Graf 7.2: Darované sumy cez DARUJME.sk v rokoch 2012 – 2023

Zdroj: DARUJME.sk.

Aj keď vylúčime enormný nárast darov v roku 2022, ktorý bol spôsobený vlnou solidarity pre ukrajinských utečencov a odíedencov a inú podporu v krízových situáciách, môžeme konštatovať, že objem darov z hľadiska sumy rastie. V roku 2023 prispelo cez DARUJME.sk vyše 70-tisíc darcov celkovou sumou 6,6 milióna eur. Jednotlivci darovali priemerne 50 eur na jednorazový dar a 17 eur na pravidelný mesačný dar, firmy v priemere 316 eur na jeden dar.

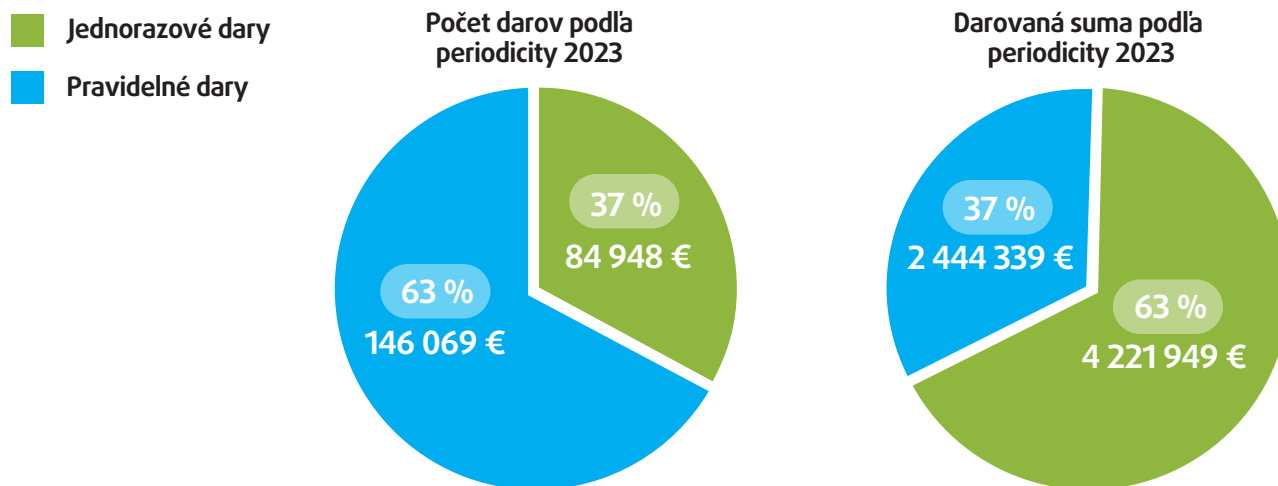
Tabuľka 7.2: Bežná podpora organizácií verzus krízová podpora

	Podpora bežnej činnosti	Krízová podpora	Spolu	Krízové udalosti
2012	9 524 €	-	9 524 €	-
2013	46 038 €	-	46 038 €	-
2014	170 858 €	-	170 858 €	-
2015	319 503 €	-	319 503 €	-
2016	607 221 €	-	607 221 €	-
2017	904 640 €	-	904 640 €	-
2018	1 068 971 €	-	1 068 971 €	-
2019	1 555 927 €	-	1 555 927 €	-
2020	3 119 162 €	33 000 €	3 152 162 €	Výbuch v Libanone
2021	4 114 881 €	109 000 €	4 223 881 €	Tornádo na Morave
2022	4 020 533 €	5 330 255 €	9 350 788 €	Vypuknutie vojny na Ukrajine
2023	5 720 782 €	992 287 €	6 666 288 €	Zemetrasenie v Turecku, Sýrii, Maroku, pretrhnutá priehrada na Ukrajine

Zdroj: DARUJME.sk.

DARUJME.sk sa sústreďuje na propagáciu pravidelného darovania, čo sa prejavuje v každoročnom rastúcom objeme aj počte pravidelných príspevkov.

Graf 7.3: Pravidelné verzus jednorazové dary v roku 2023

Zdroj: DARUJME.sk.

8 NAJDÔLEŽITEJŠIE ZÁVERY

Práve ste dočítali najnovšiu analytickú správu mapujúcu stav slovenského nadačného sektora, finančného darcovstva a daňovej asignácie. Prejdime si spolu ešte raz najdôležitejšie závery:

- V roku 2023 bolo na Slovensku registrovaných **508 aktívnych nadácií**. Približne polovica je registrovaná **v Bratislavskom kraji**.
- Z hľadiska typológie podľa zriaďovateľa bola viac ako polovica (52,8 %) nadácií **nezávislých** a približne štvrtina (24,7 %) **firemných**. Ostatné typy sú zastúpené v nižšom počte.
- **Viac ako polovica (60,8 %) nadácií prerozdelať financie** iným subjektom. Prerozdeleniu sa venujú najmä verejné, komunitné, firemné a školské nadácie.
- Na stave príjmov a výdavkov nadácií, ako aj ich štruktúre sa v roku 2023 významne podieľal **program EU-CARE**, ktorý ovplyvnil výšku príjmov z dotácií aj výšku výdavkov.
- V roku 2023 vykázali nadácie príjmy v hodnote viac ako **106 miliónov eur**. V porovnaní s rokom 2022 je to o takmer 9,2 milióna eur viac.
- Celkové výdavky nadácií predstavovali viac ako **106 miliónov eur**. V porovnaní s rokom 2022 je to takmer o **15 miliónov eur viac**.
- Filantropická podpora subjektov zo strany nadácií predstavovala viac ako **59 miliónov eur**, 9,5 milióna eur tvorili príspevky z programu EU-CARE.
- Príspevky nadácií z asignovanej dane pre iné subjekty boli vo výške viac ako **16,7 milióna eur**. Až 88 percent prerozdělili firemné nadácie. Významná časť týchto prostriedkov bola využitá na regranting, ktorý podporil množstvo verejnoprospešných aktivít v regiónoch Slovenska prostredníctvom grantových programov a partnerských projektov mimovládnych organizácií.
- V roku 2023 bolo asignovaných viac ako **100 miliónov eur** pre 17 989 mimovládnych neziskových organizácií.
- Najviac podporovanými oblasťami z asignovanej dane boli oblasti **vzdelávania, zdravia a kultúry**.
- V roku 2023 sa konalo **123 verejných zbierok**.
- Objem darov pre neziskový sektor v roku 2023 bol takmer **278 miliónov eur**.
- V roku 2023 sa na vybraných crowdfundingových portáloch vyzbieralo takmer **15,3 milióna eur**.

Ďakujeme, že sa zaujímate o svet darcovstva!

Správu vypracovali doc. Ing. Mária Murray Svidroňová, PhD.
a doc. PhDr. Alžbeta Brozmanová Gregorová, PhD. v januári 2025.

Nadácia Tipsport podporuje projekty v oblasti ochrany životného prostredia, regionálneho rozvoja a športu. Naším cieľom je motivovať komunity k aktívnemu zapojeniu a dosahovať trvalé pozitívne zmeny.

NAŠE GRANTOVÉ PROGRAMY:

Nasadení pre klímu – Podpora ekologických riešení klimatickej zmeny.

Podporujeme slovenské sady – Výsadba ovocných stromov na podporu biodiverzity a zadržiavania vody.

Zasad' strom za svoj klub – Zeleň okolo športovísk pre lepšie životné prostredie.

ŠPORTOVÉ INICIATÍVY:

Podpora športových legiend – Pomáhame bývalým vrcholovým športovcom v ťažkej životnej situácii.

Zelené štadióny – Projekt „Šport bez odpadu“ na znižovanie environmentálneho dopadu športových podujatí.

Realizujeme vlastné grantové programy a dlhodobé partnerstvá pre udržateľnú budúcnosť Slovenska.

cpf

**CENTRUM PRE
FILANTROPIU**

Spájame tých, ktorí chcú pomáhať, s tými, ktorí pomoc potrebujú. Centrum pre filantropiu už viac ako 22 rokov aktívne prispieva k rozvoju darcovstva a filantropického prostredia na Slovensku. Našou víziou je spoločnosť, v ktorej sa darovanie stáva prirodzenou súčasťou života ľudí aj firiem.

ČO ROBÍME?

- Rozvíjame firemné aj individuálne darcovstvo.
- Vzdelávame a pripravujeme výskumy v oblastiach filantropie, dobrovoľníctva či občianskej spoločnosti.
- Poskytujeme odborné služby pri príprave, realizácii a hodnotení grantových a rozvojových programov.

Vytvárame priestor pre aktívnych ľudí, ktorí chcú prispieť k pozitívnym zmenám. Veríme, že darcovstvo môže byť jednoduché, dostupné a prirodzené pre každého.

 DARUJME.sk

**DARCOVSKÝ SYSTÉM
DARUJME.SK**

Start **Lab**

**STARTLAB – CROWDFUNDING
PRE DOBRÉ NÁPADY**

**Správa o filantropii
na Slovensku**
www.nadaciatipsport.sk
www.cpf.sk

cpf
CENTRUM PRE
FILANTROPIU